

༄༅། །མཐུལ། །

mandel

།ས་གཞི་སྔོས་ཀྱིས་བྱགས་ཤིང་མེ་ཏོག་བཟུམ།

sashi pukyi jukshing metok tram,

།རི་རབ་སྤིང་བཞི་ཉི་ལྷས་བརྒྱན་པ་འདི།

rirab lingshi nyinde gyenpa di,

།སངས་རྒྱས་ཞིང་དུ་དམིགས་ཏེ་དབུལ་བར་བགྱི།

sangye shingdu mikte ulwar gyi,

།འབྲོ་ཀུན་ནམ་དག་ཞིང་ལ་སྦྱོད་པར་ཤོག །།

drokun namdak shingla chupar shok.

།ཨི་དྲི་གུ་རུ་རྩ་མཐུ་ལ་ཀི་ནི་རྒྱ་ཏ་ཡ་མི། །

Idam guru ratna mandalakam niryatayami.

Offering the Mandala

Here is the great Earth,
Filled with the smell of incense,
Covered with a blanket of flowers,

The Great Mountain,
The Four Continents,
Wearing a jewel
Of the Sun, and Moon.

In my mind I make them
The Paradise of a Buddha,
And offer it all to You.

By this deed
May every living being
Experience
The Pure World.

Idam guru ratna mandalakam niryatayami.

༄༅། །སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད། །
kyabdro semkye

།སངས་རྒྱས་ཚེས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཚོག་ནམས་ལ།
sangye chudang tsokyi choknam la,

།བྱང་རྩལ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐབས་སུ་མཆིས།
jangchub bardu dakni kyabsu chi,

།བདག་གིས་སྤྱིན་སོགས་བབྱིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས།
dakki jinsok gyipay sunam kyi,

།འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག །།
drola penchir sangye druppar shok.

Refuge and The Wish

I go for refuge
To the Buddha, Dharma, and Sangha
Until I achieve enlightenment.

By the power
Of the goodness that I do
In giving and the rest,

May I reach Buddhahood
For the sake
Of every living being.

༄༅། །བཟླ་བ། །

ngowa

།དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན།

getwa diyi kyewo kun,

།བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ཇོགས་ཤིང་།

sunam yeshe tsok-dzok shing,

།བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི།

sunam yeshe lejung way,

།དམ་པ་སྐྱ་གཉིས་འཕྲོ་པར་ཤོག །།

dampa kunyi topar shok.

Dedication of the Goodness of a Deed

By the goodness
Of what I have just done
May all beings

Complete the collection
Of merit and wisdom,

And thus gain the two
Ultimate bodies
That merit and wisdom make.

ལྷོ་མཚོ་པ། །
chupa

།སྟོན་པ་སྤྲ་མེད་སངས་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེ།
tonpa lame sanggye rinpoche,

།སྟོབ་པ་སྤྲ་མེད་དམ་ཚཱ་རིན་པོ་ཆེ།
kyoppa lame damchu rinpoche,

།འདྲེན་པ་སྤྲ་མེད་དགེ་འདུན་རིན་པོ་ཆེ།
drenpa lame gendun rinpoche,

།སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཚོན་པ་འབུལ།
kyabne konchok sumla chupa bul.

A Buddhist Grace

I offer this
To the Teacher
Higher than any other,
The precious Buddha.

I offer this
To the protection
Higher than any other,
The precious Dharma.

I offer this
To the guides
Higher than any other,
The precious Sangha.

I offer this
To the places of refuge,
To the Three Jewels,
Rare and supreme.

The Asian Classics Institute

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness

Syllabus

Reading One

Subject: How Karma is Carried, According to the Mind-Only School

Reading: Selections from *Illumination of the True Thought*, written by Je Tsongkapa (1357-1419).

Reading Two

Subject: How Emptiness Allows Karma to Work, According to the Middle-Way School

Reading: Selections from *the Overview of the Middle Way* by Master Kedrup Tenpa Dargye (1493-1568), with additional material from *Entering the Middle Way* by Master Chandrakirti (650 AD).

Reading Three

Subject: Emptiness and Paradise; Emptiness and Purification

Reading: Selections from *An Exalted Sutra of the Greater Way on the Perfection of Wisdom entitled The Diamond Cutter*, with a commentary by Choney Lama Drakpa Shedrup (1675-1748).

The Asian Classics Institute

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness

Reading One: How Karma is Carried, According to the Mind-Only School

Selection One: The Mind-Only School on how mental seeds cause our perceptions

རྒྱ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་བརྩོམས་པའི་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།

The selections are all taken from *Illumination of the True Thought*, written by Lord Tsongkapa:

།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལྷགས་བརྗོད་པ་དང་། ལྷགས་དེ་དགག་པའོ།
།དང་པོ་ནི། དེ་སྐད་བསྟན་པ་ཡིན་དང་སྤྲོད་ཡང་སེམས་ཅམ་པས་རང་གི་ལྷགས་
བརྗོད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་འདོད་དོན་འབྱུང་པར་བསམས་ཤིང་སྤྲོས་
པ།

...The second part has two sections of its own: stating the position of the other school, and then denying this position. Here is the first.

This is how the presentation was made. Then those of the Mind-Only School come back, considering and then presenting a position which by itself reflects the primary belief of their entire system.

མིག་གི་སྒོ་སྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རང་གི་རྣམ་པ་བག་ཆགས་གང་ཞིག་ཀྱན་གཞི་
ལ། རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་རང་འགག་བཞིན་པ་ན། དེ་མ་ཐག་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་ལ།

དེ་སྒྲིན་པ་ལས་དུས་བྱིས་སྣ་མ་དེའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་ཞིང་།

They speak first of the mental seed, the energy, from which the "mind of the eye" (which refers to the consciousness of the eye) comes forth. Another case of consciousness, as it is in the process of stopping, in the next moment plants this mental seed in the foundation consciousness. When this seed ripens later, it produces that consciousness of the eye, one which takes after the earlier one.

རང་གི་སྒྲི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དེ་རྣམ་པའི་སྐྱད་ཅིག་བར་མེད་པ་གང་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བའི་
རྣམ་པའི་སྐྱད་ཅིག་པར་མེད་པ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ། གཏི་སྤྱུག་གིས་འཇིག་རྟེན་
རྣམས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཡིན་ཅོ་སྣམ་དུ་རྟོགས་གྱི། རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་
པའི་མིག་དབང་ནི་ཡོད་པ་མིན་ཅོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱུག་མ་ལ་
ཡང་སྐྱར་བར་བྱའོ།

Consider now this energy as it exists immediately before producing the consciousness of the eye related to it; consider the energy which acts as the immediate basis for this eye consciousness. Normal people, out of ignorance, conceive of this as the physical faculty of the eye. In truth though a power of the eye which is something separate from consciousness is something that doesn't even exist. This same explanation applies to all the remaining physical faculties.

།དེ་ལ་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བག་ཆགས་ནི་དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡིན་ལ། མིག་གི་དབང་པོ་
ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོའི་རྒྱུ་རོ།

Here the cause behind the consciousness of the eye, the mental seed, is the primary factor behind it. The faculty of the eye is the component of the body that provides a contributing circumstance.

།འདིར་མིག་དབང་མིག་ཤེས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུར་བསྟན་པ་ནི། མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བག་
ཆགས་སྒྲིན་པའི་སྐྱབས་ལ་དགོངས་ཀྱི་མིག་དབང་གང་ཡིན་ལ་མིན་ཅོ།

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading One

Here when the physical faculty of the eye is presented as the direct cause of the consciousness of the eye, the real intent is to refer to the situation where the mental seed which produces the eye consciousness is ripening. They are not talking here of what we normally think of as the physical faculty of the eye.

དེ་ཡང་དབུས་མཐའ་ལས། དོན་དང་སེམས་ཅན་བདག་རྣམ་རིག་ །སྒྲུང་བའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ནི། །རབ་ཏུ་སྐྱེ་བོ་དེ་དོན་མེད། །ཅེས་དོན་གཟུགས་སོགས་དང་།
སེམས་ཅན་དབང་པོ་ལྔར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་
ཤེས་ཡིན་ལ་སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་ཏུན་གྱིས་ཀྱང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀུན་གཞིའི་
དམིགས་པར་བཤད་པས། སེམས་ཅན་པ་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་
གཞི་ལ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དུ་སྒྲུང་བ་མིག་དབང་སོགས་སུ་འདོད་དོ།

Regarding this the text called *Middle and Extremes* states,

The combination of the objects
and the person,
The base consciousness, is a consciousness
that appears;
In reality this is not the being.

Here the word "objects" refers to form and the rest, and "the person" refers to the five faculties; the lines are describing a consciousness that arises and which appears to be them, but which is actually foundation consciousness. Master Stiramati also explains the physical faculties as the object of foundation consciousness. The point then is that those of the Mind-Only School who accept the idea of a foundation consciousness believe that the physical faculties of the eye and so on are actually the condition of the foundation consciousness appearing as the physical faculties.

རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་མིག་དབང་སོགས་མེད་པར་བསྟན་ནས། གཟུགས་ཀྱང་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་པ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུས་པ། འཇིག་རྟེན་
འདི་ན་དབང་པོ་ལྔ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལྟ། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་

གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་རང་གི་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ལ་བཞག་པ་སྒྲིན་པ་ལས།
སྒྲོ་སོགས་སུ་སྒྲུང་བ་ཉིད་འབྱུང་བར་མ་རྟོགས་ནས། སྒྲི་བོས་སེམས་སྒྲོ་སོགས་སུ་
སྒྲུང་བ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བར་ཁས་ལེན་པ་སྟེ་མངོན་པར་ཞེན་ན། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་
ཤེས་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་མེད་དོ།

Once they have demonstrated that there is no such thing as physical faculties of the eye and so on that could ever be anything separate from consciousness itself, then they must show how form as well is nothing other than consciousness. To do this they give the following description. Consider now the five types of consciousness that, according to general belief, arise from the five physical faculties. It is not that there are any outside physical objects such as the color blue and so on which the consciousness has to grasp to. Rather, blue and the rest are only an appearance which occurs through the ripening of the very mental seed which was planted in the foundation consciousness and from which consciousness itself has arisen. Not realizing this fact, people look at the mind appearing as blue or whatever and accept or interpret these appearances as being outer objects.

*****

Selection Two: How the Middle-Way School says the mental seeds of karma work

།གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་ཀྱང་དགོ་མི་དགའི་བག་
ཆགས་འཛོག་པ་དང་། བག་ཆགས་དེ་སྒྲིན་པ་ལས་འབྲས་སུ་འབྱུང་བར་འདོད་དགོས་
ཏི། འབྲུག་འགྲེལ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བར་དངོས་པོའི་བག་ཆགས་བཞག་
པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ། དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ། ཞེས་དང་། དེ་འདྲ་བ་གཞན་
ཡང་མང་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་གཞི་མེད་པར་མི་
རུང་བས་གཞི་དེ་གང་ཡིན་ཞེན།

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading One

Here is the second part [of a different] discussion [about where the Madhyamika school believes the mental seeds from karma are planted, since they do not accept the concept of foundation consciousness]. One may begin with the following question:

Suppose you deny then the existence of a foundation consciousness. Nonetheless you must accept that mental seeds from virtue or non-virtue do get planted, and that consequences do arise from the ripening of these mental seeds. After all, the autocommentary to *Entering the Middle Way* does state that "For time without beginning, in the suffering cycle of life, the mental seeds for things have been planted, and have then ripened, and have then been interpreted by people as the things themselves." There are as well many other quotations which mention the same thing. And it would be incorrect to say that there existed no basis or place where these mental seeds were planted. What then, according to your view, provides this place for the seeds to be planted?

ཇི་ལྟར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན། ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་ངའོ་སྒྲུལ་དུ་
དམིགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་བག་ཆགས་ཀྱི་གནས་སུ་འདོད་པ་
དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་འདིས་ཀྱང་ངའོ་སྒྲུལ་པ་ཙམ་གྱི་སློ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་
བག་ཆགས་སློ་བའི་གཞིར་བཞིན་དོ།

According to those who accept the idea of a foundation consciousness, the thing called "afflicted mind" focuses on foundation consciousness and holds it to be "me"; they say that this foundation consciousness then is the place where the mental seeds stay. In our [Madhyamika] school too we have a similar concept; we say that the base which is stained with the mental seed is exactly that thing that you focus on with your simple, natural awareness of yourself and call "me."

ཁོ་ན་འཇུག་འབྲེལ་ལས། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞིར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་
ཡིན་ཞེ་ན། ང་ཙམ་དེ་ཉིད་སེམས་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་
པས། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་ཀྱང་བྱ་ལ། སེམས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ལ་དེའི་རྒྱུད་ཅེས་

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading One

པ་ལྟར་ན། དེ་ཡང་རིས་འགའ་པའི་བག་ཆགས་སྒོ་བའི་གཞིར་འགྱུར་རོ།

One may ask the following:

The autocommentary to *Entering the Middle Way* states that the stream of the mind is the basis where the mental seeds are planted. How does this fit into what you have just said?

The very thing we call the simple "me" is something which results from a label being applied to the *mind*, or consciousness. It also goes on in a *stream*. From this point of view then we can also refer to it as the "stream of the mind." And even if what you mean by a "stream" is the continuation of later, similar instances of mind itself, you can say that it too is the basis which is stained by mental seeds of particular occasions.

ཁྱེད་ཀྱི་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྩ་ལ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་སེམས་ཀྱི་
རྒྱུ་འགག་པར་བྱེད་ཅིང་སྒོ་བར་བྱེད་ལ། རྗེས་སུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་ནི་བག་ཆགས་
ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱད་ཐུག་པ་དང་། གོམས་པ་དང་ཕ་བ་དང་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་རྣམ་གྲངས་དག་གོ། ཉེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་སུ་
ཟིན་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤང་བར་མི་རྒྱས་ཏེ། ཏིལ་མར་དང་
མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་བསལ་དུ་ཟིན་ཀྱང་། བུམ་པ་དང་སྒྲུམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་
དེ་དང་ཕྱད་པས་ཡོན་ཏན་ཕྱ་མོ་དམིགས་པ་བཞིན་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། འདྲེ་མི་
དགའི་བག་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་གཞན་ལ་ཡང་གཞི་གཉིས་སུ་འགྱུར་
བ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྤྱར་རོ།

Here is how the mental seed for ignorance works. The autocommentary to *Entering the Middle Way* says,

That thing which tends to stop, and yet still stain, and then continue on in the flow of the mind is what we refer to as a 'mental seed.' The expressions 'continuity' and 'habit' and 'root' and 'mental seed' for the state of mental affliction all refer to the

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading One

same thing. This is something that Listeners and Self-Made "Buddhas" are unable to eliminate even though they may already have eliminated the state of mental affliction itself through using the unstained path. It's similar to what happens with sesame butter or flowers; you may already remove these things from the scene, but the vase in which the flowers were, or the piece of cloth that the butter stained, still retain some subtle trace of them due to the previous contact.

How then could there be any sense to saying that there is another basis, a second one, on top of the one mentioned here, where other types of mental seeds, like those of virtuous deeds and non-virtuous deeds and the rest, are planted?

ཁོ་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་དེའི་སྤང་བྱ་མཐོང་སྤང་མེད་མོད་ཀྱང་
། སྒྲོམ་སྤང་གི་བག་ལ་ཉལ་ཡོད་དགོས་ལ། དེའི་ཆོ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སྤང་
འབྱུང་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་པས། དེའི་ངོ་བོར་བག་ལ་
ཉལ་དེ་གནས་པ་མི་རིགས་ལ། དབང་ཤེས་ཀྱང་དེའི་རྟོན་དུ་མེད་ཅིང་གཟུགས་ཀྱང་
དེའི་རྟོན་དུ་མི་རིགས་ལ་ཀུན་གཞི་ཡང་མི་འདོད་པས་དེའི་རྟོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་
སྟེ། སྒྲོན་མེད་དེ་དེའི་ཆོང་ཙམ་ཞིག་སྒྲོམ་སྤང་གི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་རྟོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སྤང་གཉིན་གཞན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

One might wonder about something else:

Let's talk about the period while you are in the "uninterrupted" stage of the path of seeing [the actual direct perception of emptiness]. I can accept that at this point the negative thoughts eliminated by this path are no longer present, but we would have to say that the negative things eliminated by the path of habituation are still there, in a dormant way. At this particular point in time, the consciousness of the mind is unstained, unaffected by the mental seed which causes the mistaken state of mind where the appearance and actuality of things are different from one another. As such none of these things could lie dormant here, due to its very quality at the time. There is no

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading One

consciousness of the senses that could act as the basis for those mental seeds, and it would be improper to say that physical form could ever provide such a basis either. According to you, moreover, there's no foundation consciousness. I would have to think then that there is no basis at all where these dormant things could stay.

And yet there is no such problem, for at this point in time it is the simple "me" which is providing the basis for the dormant things eliminated by the path of habituation to stay. You can apply this reasoning as well to all the other cases involving things to be eliminated, and the antidotes which eliminate them.

*****

Selection Three: The Middle-Way School on the question of where the seeds of karma stay until they give their result

།གཉིས་པ་ནི།   དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ།
ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འཐད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་
ཞེ་ན།

Here is the second point [of still another discussion]. One may ask the following:

Those who believe that entities have no natural existence [meaning the Madhyamika Prasangika (or Consequence) School] do not accept the concepts of a foundation consciousness and the like; how then is it that they can still assert that all the workings of karma and its consequences are totally right and proper?

ལས་དང་དེའི་འབྲས་བྱའི་བར་དུ་ཡུན་རིང་པོར་ཆོད་པའི་དགེ་མི་དགའི་ལས་ལས་
ཀྱང་།   བདེ་བ་དང་སྦྱག་བསྐྱལ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་ནི་རང་གི་སྡེ་པ་གོང་
འོག་ཐམས་ཅད་འདོད་ལ།   དེ་ལ་ལས་དེ་འབྲས་བྱ་འབྱེན་པའི་སྡེ་འོགས་བར་དུ་
གནས་ན་ནི་ལྟག་པར་འབྱུང་ལ།   ལྟག་པས་དོན་བྱེད་པར་མི་རྣམས་པས་ལས་ལས་

འབྲས་བྱ་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་མི་འཐད་དོ།

All the Buddhist schools, whether higher schools or lower schools, accept the principle that the consequences of pleasure and pain and so on arise from virtuous and non-virtuous karma or actions, even though the original karma and its eventual consequences may be separated by a very long period of time. The problem though is that, if the karma stays around during the entire period up to the point at which it gives its consequence, it would have to be unchanging. An unchanging thing though is incapable of affecting anything, and so you could never have a relationship where karma gave rise to any consequence.

ལས་དེ་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ན་ནི། མཚམས་དེ་ནས་འབྲས་བྱ་དངོས་
སྲུ་འབྱེན་པའི་སྲ་ལོགས་ཀྱི་བར་དུ་ལས་དེ་མེད་ལ། ལས་ཞིག་པ་ཡང་དངོས་པོར་
མེད་པས་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་བརྗོད་པའི་ལན་དུ།

From the moment after you complete a karma or deed, that deed is finished and gone. During the entire period from that point up to the point at which the consequence actually occurs, the deed no longer exists. A deed which is already gone is no longer a thing that can have any affect on anything. How then does a deed or karma ever produce any kind of consequence? Here is how we explain this problem:

ལས་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འགགས་ཟིན་པའི་སྲ་ལོགས་ཀྱི་ལས་འགག་པ་
ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཆོ། ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་གཞག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་ཀྱན་གཞི་
ནས་པར་ཤེས་པ་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། ཁ་ཅིག་བྱ་ལོན་གྱི་དཔང་རྒྱ་སྟོ་དེའི་ཡི་གེ་དང་
འདྲ་བའི་ལས་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་པ། རུད་མི་བ་བཞེས་པ་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་
གྱུར་པ་ཅིག་འདོད་དོ། ཁ་ཅིག་ནི་ལས་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ལས་དོན་
གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷན་མིན་ཞིག་རྟོག་པར་བྱེད་དོ།

Let's consider the deed or karma as it exists up to the point right after the moment in which the deed is completed; that is, let's consider the deed as it approaches its end. The energy of the deed has to be stored somewhere, and

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading One

so some thinkers have invented the idea of some kind of foundation consciousness for it to stay. Others have said that there is something which is changing but neither mental nor physical, something they call "the fact of not just going away"; they say it is something that exists separately from the two types of deeds [virtue and non-virtue], and that it resembles the document written up for a loan that has to be repaid. Still others have invented the idea that there is another changing thing which is neither mental nor physical, again different from the two kinds of deeds themselves, something they call a "hold."

ཁ་ཅིག་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའི་ནུས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་ཏོག་པར་བྱེད་ལ།
དེའི་ཕྱིར་ལས་འགགས་ཀྱང་ལས་ཀྱིས་ཕྱིས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་མི་
འགལ་པར་འདོད་དེ། ལས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་པས་བག་ཆགས་དེ་
ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་རིགས་འདྲ་བརྒྱད་པས་མཐར་འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་
དང་པོའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བརྒྱད་པ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་
གསུམ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།

Others finally have invented the idea of a stream of consciousness which is stained with the mental seed of the deed. This then is why, they say, that it is no contradiction for the deed to produce its consequence later, even after a very long time. The deed or karma plants a mental seed in the foundation consciousness, and so the mental seed is the result of the deed. This mental seed continues on in a stream of similar forms until eventually it produces the consequence. Thus, they say, the consequence of the original karma is something that is produced indirectly, via a medium. This same type of idea applies to the other three positions expressed.

དེའི་དང་པོ་ནི་སེམས་ཅམ་པ་འགའ་ཞིག་གོ། གཞིས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་དུ་སྟོབ་པ་ཡིན་པར་
སྟུན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་དེ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་དུ་སྟོབ་པ་ལས་གཞན་པ་
ཞིག་གོ། གསུམ་པ་ཡང་བྱེ་བྲག་དུ་སྟོབ་པའི་ནང་ཚན་གཅིག་གོ། བཞི་པ་ལ་གསལ་ཁ་
མ་བུང་ཡང་མཛོད་འགེལ་གྱི་གནས་དགུ་པ་དང་བསྟུན་ན་མདོ་སྡེ་པ་དང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་

ཏུ་སྒྲིབ་པའི་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་པ་འདྲའོ།

The first of these positions belongs to a certain group within the Mind-Only School. The second position is explained by Master Avalokitavrata to be that of the Detailist School—of a certain section other than the Kashmiri Detailists. The third position also belongs to a specific group within the Detailist School. It is not completely clear where the fourth position belongs, but since it is consistent with the ninth chapter of the autocommentary to the *Treasure House of Knowledge* (*Abhidharmakosha*), it would appear to be an alternate belief of the Sutrists and the Kashmiri Detailists.

།ཁ་ཆེ་བས་ཐོབ་པ་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ལས་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་སྐྱེད་པར་མི་
འདོད་ལ་འདིར་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཅིག་སྟེ་གང་གི་ལྟར་ན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དབུ་མ་
ཐལ་འགྱུར་བ་གང་གི་ལྟར་ན། ལས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་ལྟར་ན་
ནི། གང་གི་ཕྱིར་ལས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་མི་འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་འགགས་
པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་འགལ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་མ་སྒྲུངས་
ཀྱང་། ལས་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་བར་རྟུས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་
ལར་ལས་གཉིས་བྱས་པ་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་པོ་བསྐྱལ་པ་མང་པོ་ལོན་པ་ལས་
ཀྱང་། ལས་ལས་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པ་སྟེ་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུ་མི་འབྲུལ་བར་འབྱུང་བར་
རིག་པར་གྱིས་ཤིག །དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་འདི་ལ་ནི་ལས་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་ཆེས་
ཤིན་ཏུ་འཐད་པར་འགྱུར་རོ།

Although the Kashmiris do accept the idea of a "hold," they do not assert that a hold could be produced by the two types of karma as something retained by the hold. The position here though belongs to someone who does assert this, and this is the point of the phrase "according to someone."

According to someone now of the Madhyamika Consequence school, the deed or karma is not something which arises in and of itself, and so, for this very reason, neither is it something which finishes through any nature of its own. Nonetheless it is no contradiction to say that something which never finishes

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading One

through any nature of its own can still produce a consequence. As such, a consequence can come from a deed even if we never accept the idea of a foundation consciousness or the like.

You must understand then that this is why the two kinds of karma can already have finished in the mental continuum of any given sentient being, and yet still after a long time—even after the passing of many millions of years—these deeds can nonetheless produce their consequences "perfectly," which is to say, without any confusion. [That is, good deeds lead to pleasure, and bad deeds lead to pain, and there is never any case where this law somehow goes wrong, and good deeds lead to pain, or bad deeds to pleasure.]

Given all this, the connection between deeds and their consequences is, in this school, purely and totally correct.

།དེ་ན་མས་གྱི་དོན་ནི་སྤར་བཞིན་བཅུད་པའི་ལན་སྤྲོ་བ་པོ་བཞི་གས་ཀྱང་། ལས་ལ་སྐྱེ་
བ་དང་འགགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་ཞིང་། ལས་བྱས་པའི་འོག་
ཏུ་འགགས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་སྤྲོ་བ་དཔོན་འདིས་དེ་འདྲ་
བའི་འགགས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་ལེན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ལན་
འདེབས་པ་མི་རིགས་ཏེ།   རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལས་སྐྱེ་བ་དང་
འགགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།

The point of all this is that all four of the positions above, as they attempt to answer the problem raised, do so from a viewpoint of accepting that a deed has a beginning that exists by definition and an ending too that exists by definition. They are agreeing as well that the later condition of the deed's having ended is something that exists by definition. The Master [Chandrakirti] is stating that it is improper to answer the problem raised above by saying that, "Even though the ending of the deed is that way, it's no problem, because we believe in foundation consciousness." He is denying all these positions, for the reason that there simply doesn't even exist any beginning or ending of a deed that could occur through any nature of its own.

།ལན་འདེབས་ཚུལ་དེ་ཉིད་འཕགས་པའི་བཞིད་པ་ཡིན་པར་སྤྲོན་པ་ལ།   གང་ཕྱིར་

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading One

ལས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད། །འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་དེའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ།
།དེ་ཕྱིར་ཆུད་ཟར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཅུ་ཤེར་གསུངས་པ་བླངས་ཏེ། ལས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་
ལས་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ལས་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་འགགས་པ་
དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཟུང་ནས་ཆུད་མི་བར་རྟོག་པ་རིགས་པ་མིན་ནོ།
།ཞེས་པའི་དོན་ནོ།

The Master, to demonstrate how this way of answering reflects exactly the position of the Arya [Nagarjuna], quotes the following statement from the *Root Text on Wisdom*:

Because the karma never begins,
Because it has no nature of its own,
And since it has never even begun,
Neither then can it simply go away.

The lines are saying that, because there is no such thing as a karma that exists through its own nature, no such karma could ever have a beginning that came in and of itself. Because of this, it is completely impossible for a karma ever to end by any nature of its own. It is illogical to think of the subsequent condition of the deed's having ended and invent some idea of something that can never just go away.

*****

Selection Four: What the Middle-Way School means when it says things are just the results of conceptualization

འདི་ལ་གཉིས། ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཛོག་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱེག་
སྟེ་འཛོན་པའི་བདེན་འཛོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཉུས་པ་ལས།
སྒྲ་ཆོགས་ཡིད་དགའ་མེ་རྟོག་ཁ་བྱེ་ཞིང་། །གསེར་གྱི་ཁང་མཆོག་འབར་བ་ཡིད་འོང་།

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading One

བ། །འདི་ན་དེ་ལའང་བྱེད་པ་འགའ་མེད་དེ། །དེ་དག་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་
ཡིན། །རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་རྣམ་བཏགས་ཏེ། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་
དབང་གིས་བཞག་པར་གསུངས་ཏེ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དང་
རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པར་གསུངས་པ་གཞན་ཡང་མང་ངོ་།

This section [still another one] has two parts to it. First we will show how it is that objects are established through the process of conceptualization, and then describe what it is to grasp to true existence, wherein one holds things as existing in the opposite way. Here is the first.

The *Sutra Requested by Upali* includes the following lines:

A splash of pleasing flowers open their petals,
Golden palaces blaze in breathtaking beauty;
Look for their maker, but you'll never find him,
For all of these are built of conceptions—
The world is an invention of conceptions.

The verse is describing how objects are established through the process of conceptualization, and there are as well many other statements of the Buddha that describe how every single object in the universe is nothing more than a creation of conceptions.

།རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། །འཇིག་རྟེན་མ་རིག་རྒྱུ་ཅན་དུ། །གང་ཕྱིར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་གསུངས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདི། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་
ཅིས་མི་འཐད། །ཅིས་གསུངས་པའི་དོན་འབྲེལ་པར་འཇིག་རྟེན་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་
མ་གྲུབ་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཤད་ཅིང་།

The *Sixty Verses on Reasoning* say as well,

The world is something that ignorance causes;
Why? For the Buddhas say it is so.
And why then would it be wrong to say
That this world is only conceptions.

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading One

The meaning of this verse, according to the commentary, is that none of the many worlds that exist does so through some essence of its own: none of them are anything more than products of our conception.

བརྒྱུ་པ་ལས་ཀྱང་། རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལ། །སོགས་ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་
མིན་ན། །ཡང་དག་དོན་དང་རྟོག་པ་ཞེས། །སྟོང་ལྷན་པ་སུ་ཞིག་འཇིན། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་།
རྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི། གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་བསྟོགས་པ་
ལ་བཏགས་པའི་སྒྲུལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏི་
ཡང་དག་དོན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའོ། །རྟོག་པ་ནི་དེ་ལ་བསྟོས་ཏི་སྟེ་བའོ།

The *400 Verses* says as well:

Without conceptions, desire and such
Are nothing that can even exist;
Why then would anyone with a brain
Believe in reality and conception?

The commentary to the work states that—

Things that can't even exist in the absence of conceptions are,
beyond any manner of doubt, absolutely things that cannot exist
through any essence of their own: they are like a coil of rope you
label with "snake."

The expression "reality" here refers to something that could exist through its own essence. "Conception" is the fact that things occur through the process of conceptualization.

།འགྲེལ་པ་དེར་ཆགས་སོགས་རྣམས་ཐག་པ་ལ་སྒྲུལ་དུ་བཏགས་པ་ལྟར་གསུངས་པ་
ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ། ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐག་པ་ལ་སྒྲུལ་དུ་བཏགས་པ་ལྟར་
རྟོག་པས་བཞག་པར་འཆད་པའོ། །དེ་ལ་བྲ་བའི་མདོག་དང་འབྲིལ་ལུགས་སྒྲུལ་དང་

འདྲ་ཞིང་། ཡུལ་མི་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ན་ཐག་པ་ལ་འདི་སྒྲུལ་ལོ་སྒྲིམ་པ་འབྱུང་ངོ་།
།དེའི་ཆོ་ཐག་པ་ལ་ཐག་པའི་ཆོགས་པ་དང་ཆ་ཤས་སྒྲུལ་གྱི་མཚན་གཞིར་འཛོག་རྒྱུ་
རྒྱུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། དེའི་སྒྲུལ་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མོ།

When this commentary states that "desire and such" are like a piece of rope labelled "snake," it is only giving a single example; what it means to say is that each and every other existing object is as well like a rope called a snake: they are all established through the process of conceptualization.

Here the colored pattern of the rope and the way it's coiled make it resemble a snake; and if you're in a place where you can't see it very clearly, then you start to think to yourself, "It's a snake!" The fact though is that there is nothing about the rope as a whole, nor anything about its various parts, that you could ever establish as being one kind of a snake; the snake of the rope, then, is nothing but a creation of conceptions.

།དེ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ངའོ་སྒྲིམ་པ་འབྱུང་བ་ན། སྤང་པོའི་སྤྱིང་ནས་སྒྲུ་
སྤྱིའི་རྒྱུན་གྱི་ཆོགས་པ་དང་། དུས་གཅིག་པའི་ཆོགས་པ་དང་དེའི་ཆ་ཤས་དེའི་མཚན་
གཞིར་འཛོག་རྒྱུ་རྒྱུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ་རྒྱས་པར་འོག་ནས་འཆད་དེ།

The same thing happens when you get the idea of "me" about the heaps, the various components to yourself. There is nothing about these components as a whole, when you consider them as a continuum in time, nor as a whole considered in a single moment in time, nor as the various parts to a whole, that you could ever establish as being any kind of "me." We'll go into this in more detail further on.

།དེའི་ཕྱིར་དང་སྤང་པོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དེའི་གཞིར་འཛོག་རྒྱུ་ཡང་
རྒྱུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། ང་དེ་ནི་རྟོག་པས་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་
གྱི། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ།

Because of this fact, and since moreover there is not the slightest thing outside of the parts or whole of the components to yourself that you could ever consider any kind of "me," this "me" is nothing more than a creation of conception, based on the components. There is no "me" which exists through any essence of its own.

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading One

*****

Selection Five: What the Buddha really meant when He said that things were "mind only"

འཇིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་མ་རིག་རྒྱུ་ཅན་དུ། གང་ཕྱིར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་གསུང་། རིམ་གྱིས་ན་འཇིག་རྟེན་འདི། རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་
མི་འཐད། མ་རིག་འགགས་པར་གྱུར་ན་ནི། གང་ཞིག་འགག་པར་འགྱུར་བ་དེ།
མི་ཤེས་པ་ལས་ཀྱན་བདགས་པར། རིམ་གྱིས་ན་གསལ་མི་འགྱུར། ཞེས་
གསུངས་ཏེ།

Now the *Sixty Verses on Reasoning* says,

The world is something that ignorance causes;
Why? For the Buddhas say it is so.
And why then would it be wrong to say
That this world is only conceptions.
If one were to end his ignorance,
Then how is it that the thing that's ended,
Despite our misunderstanding, could never
Disappear, even in conceptions?

རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆོ་འབྲུལ་
པ་ལོག་པ་ན་གསལ་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི། ལྷོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའི་དོན་ནོ།

The meaning of the lines is as follows. If things existed in their very essence, then they would exist as some independent reality. If this were so, then when you finally stopped your mistaken states of mind, they would never disappear, although they should have.

ཤེས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་དེ་ལ་ཤེས་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་
རྟེན་ནི་རང་གི་ཤེས་པ་ཀྱིས་བསགས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བདག་གི་དངོས་

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading One

པོ་རྟེན་པ་ཡིན་ལ། ལྷོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལོ་
ནའི་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་བསགས་པའི་ཐུན་མང་བའི་ལས་ཀྱིས་འགོད་པ་སྟེ་སྐྱེད་དེ།
རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་འོག་མིན་གྱི་ལྷོད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའོ།

The mind is the main thing; and to show this, the following explanation appears in the scripture:

The world, in the form of those who live in it, finds its very being through the power of the karma they have collected with their minds, and through the bad thoughts in their minds. All the vast multitude of worlds too, in the form of the places where these beings live, have been put there, have been produced, by the collective karma of these same beings, and no one else—by the karma within their own minds. This refers to everything up to the farthest reaches of the world, from the great disc of wind that underpins our planet up to the highest temporary heaven, the one named "Below No Other."

།དེ་ལ་ཆུ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མདོངས་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ནི། སེམས་ཅན་དེ་
ནམས་ཁོ་ནའི་ལས་ཐུན་མང་མ་ཡིན་པས་སྐྱེད་པའོ། །པད་མ་ལ་སོགས་པའི་འདབ་
མ་དང་ཁ་དྲོག་སྣ་ཚོགས་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཐུན་མང་གི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའོ།
།དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ།

On this subject, the intricate patterns on a peacock and other such objects are produced by each one's personal karma. The intricacies of the petals and colors of a lotus flower and other such things are produced by the collective karma of living beings. You can apply these principles to all other cases as well.

།ཇི་སྐད་དུ། སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རི། །ནག་པོའི་དུས་སུ་སྐྱེས་ཏེ་དཔེར།
།སེམས་དཔྱུལ་མཐོ་རིས་འཇིག་རྟེན་དུ། །མཚོན་དང་རིན་ཆེན་ཤིང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཐུན་མང་གི་ལས་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི།

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading One

སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་དུ་ཡང་བཤད་པས་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་ལའང་སྟོད་གྱི་འཇིག་
རྟེན་མེད་པ་མིན་ནོ།

As the verse goes,

It's through the karma of living beings
That the great dark mountains arise in their time.
It's like the hells, and the heavens above,
And swords, and jewels, and trees in the world.

The great books of the Mind-Only School also discuss whether the two worlds [of beings and the place they live] are produced by karma that is collective or not, and so it's not as though the system of the Mind Only denies the existence of the world where beings live.

།དེ་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལས་ལས་སྐྱིས་པར་གསུངས་ཤིང་། སེམས་སྤངས་
ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སེམས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནས་ལས་གསོག་པའི་
ཕྱིར་ན་ལས་ཀྱང་སེམས་ལ་བརྟེན་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་བརྒྱུ་པར་བྱེད་པ་པོ་དང་ཚོར་བ་
པོ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཙམ་གྱི་སྐྱས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འགོག་པར་
བསྟན་ལ།

And so it is spoken, that all the living beings of the universe are produced by karma. And if somehow you could stop all minds, then karma itself would cease to be, for it is only through mind and what comes along with it that karma can be collected. Therefore karma itself depends on the mind. So the statement from the *Sutra of the Ten Levels*, where it says that there is no great master of all things, and no great maker of all things, conveys one meaning of the word "only" in the expression "mind-only"; the point is that there is no other creator of things than the mind itself.

ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས། ཙམ་གྱི་སྐྱས་སེམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པར་བསྟན་ཏེ། བཤད་པ་ལྟ་མ་

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading One

དགག་ཕྱོགས་དང་ཕྱི་མ་སྐྱབ་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་རབ་དུ་འཇུག་པ་
ལ་སེམས་ཉིད་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི། སེམས་ལས་གཞན་པ་ནི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་མིན་པས།
མདོ་ལས་སེམས་ཙམ་ཞིག་གཙོ་བོར་བཞག་གི་གཟུགས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
གཟུགས་ཡོད་པར་འདོད་མོད་ཀྱི་སྒྲུང་གཟུགས་དེ་ལ་ནི་སེམས་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་
བྱེད་པ་བོ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་བོ་
བརྒྱུག་པ་སྟེ་བཀག་གི་ །ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ནི་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

It is stated in scripture as well that each and every one of the twelve links in the chain of interdependence depends on a single thing: the mind. These references convey yet another meaning of the word "only" in the expression "mind-only." Here the point is that mind is the main thing. The former scriptural references are putting their point in a negative way, and the latter references are putting their point in a positive way.

Thus we can see that it's the mind which is the one single principal cause that sets all life into motion. The principal cause is not something other than the mind. Therefore when the sutras speak of "mind only," they are making the point that mind is the main thing, and not matter. Although we do of course admit that physical matter exists, this matter is not the one prime creator of sentient beings in the way that mind is.

Therefore all these scriptural references are denying that the opposite of the mind, something other than the mind, could be the creator. They are not though saying that there are no outside physical objects at all.

The Asian Classics Institute

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness

Reading Two: How Emptiness Allows Karma to Work, According to the Middle-Way School

མཁས་གྲུབ་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་མཆོག་གིས་བརྩམས་པའི་དབུ་མ་སྤྱི་དོན་ནས།

The following selections are from the *Overview of the Middle Way*, composed by Master Kedrup Tenpa Dargye (1493-1568).

ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཕྱ་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་མ་སྦངས་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་ཉོག་པ་དང་འཇིན་སྦངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་
ལམ་མ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

Let us first consider enemy destroyers of the Listener or Self-Made Buddha type. Aren't you saying then that, like the non-Buddhists, they fail to eliminate all the widespread mental afflictions that operate in all three realms? Because isn't it true that they have failed to achieve the path which is directly incompatible, in the way it holds its object, with the root of all these afflictions; that is, the tendency to conceive of things as existing through some nature of their own? And this is true, for they lack that comprehensive knowledge where they realize that things have no nature of their own.

གཞན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉོག་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐལ།

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Two

གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།   དེར་ཐལ།
གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་འབྱེན་མི་རྣམས་
པའི་རྩལ་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བཅིངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།   དེར་ཐལ།   ཕུང་པོ་རང་
བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

Consider these same enemy destroyers. It is true that they have not yet realized, entirely, the fact that the person has no self nature. This is because they have yet to perceive directly the fact that the person has no nature. This in itself is true as well, for they are still chained by total misperceptions, in such a way that they will never be able to root out the object that they think they see when they hold the parts to the person, the thing which gets the label of "me," as existing from its own side. And this too is true, for they lack that comprehensive knowledge where they realize that the parts to the person have no nature of their own.

ཐལ་འགྱུར་སྒྲིམ་ལ་བྱུང་པ་ཡོད་དེ། གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕུང་མི་རྣམས་པ་ཇི་སྟོན་འཇུག་གི་བར་དུ། གདགས་
ཆོས་གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕུང་མི་
རྣམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞིག   །དེ་ཇི་སྟོན་འཇུག་གི་བར་དུ་དེའི་དབང་གིས་ལས་
བསོག   །ལས་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཕྱིར།

The first of our logical statements above is always true. For suppose that a person is still unable to root out the object that he thinks he sees when he hold the parts to the person, the thing which gets the label of "me," as existing through some nature of its own. As long as he goes on this way, then he will continue to find himself unable to root out the object that he thinks he sees when he holds the thing which gets the label, the "me," as existing from its own side. And as long as he continues with this, then by the power of this misperception he will continue to collect karma. And as long as he collects karma, then he will continue to spin around in this wheel of suffering life.

*****

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Two

གྱུད་སྤྱི་མ་ཙུ་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་བག་
ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཉིས་སྐྱེས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་ཡིད་
འོང་བ་དང་ཡིད་མི་འོང་དུ་སྒྲུང་བའི་རྩལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཏྲོག་སྐྱེ། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཡིད་འོང་ལ་དམིགས་ནས་མི་འབྲེལ་བར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཡིད་
མི་འོང་ལ་དམིགས་ནས་འབྲེལ་འདོད་ཀྱི་ཞེ་སྤངས་སྐྱེས། དེའི་དབང་གིས་ལས་
བསགས་ལས་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་དེ་ལྟར་འཁོར་བ་དེ་ཡང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཏྲོགས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་...

This then is the ultimate idea within the root text and the commentary of the *Higher Line*, [written by Maitreya and Asanga]:

Due to the mental seeds for the two kinds of tendencies to grasp to some self-nature, these two tendencies themselves spring up.

Due to the fact that they have sprung up, an impression with a wrong way of looking at things springs up, and some things seem as though they are pleasant from their own side, and other things seem as though they are unpleasant from their own side.

Due to the fact that this impression has sprung up, the emotion of liking springs up, where you focus on a pleasant object and don't want to lose it. And the emotion of disliking springs up, where you focus on an unpleasant object and want to avoid it.

This then forces you to collect karma.

And karma forces you to spin around in the wheel of suffering life.

And this is why the Buddhas have said that this suffering life is something forced on us because we have not been able to see, directly, the essence of the Ones Gone Thus [that is, emptiness].

*****

ཁྱུ་འབབ་ཁྱུང་ལ་ཡི་དྲགས་ནག་སྒོ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་
ལ། ཁྱུ་ཁྱུང་ནག་ཁྲག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་། བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྒྲི་
ཤད་འཇག་པར་སྒྲུང་བའི་རབ་རིབ་ཅན་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་། ས་གཞི་ཀོང་རུས་ཀྱིས་
བྱབ་པར་སྒྲུང་བའི་ཀོང་རུས་གསལ་སྒྲུང་ཅན་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་བཅས་པ་ནམས་ཀྱི་
ཡུལ་དེ་དང་། དེར་ཡོད་མེད་ནམས་པ་ཀྱན་དུ་མཚུངས་སམ་མི་མཚུངས་ཞེས།

Here we will analyze the statement [from *Entering the Middle Way*, by Master Chandrakirti (650 AD)] where it says, "...The mind of a craving spirit as well, which sees a stream of water as pus." One may begin with the following question:

Let's consider the objects of the following states of mind: the visual consciousness of a craving spirit where a river of water looks like pus and blood; the visual consciousness of a person with a kind of cataract where a clean white porcelain basin looks like a hair has fallen into it; and that kind of meditation where you visualize skeletons—where you imagine that the entire surface of the earth is covered with the bones of corpses. Are all these objects completely equivalent, as far as being something that exists or doesn't exist?

དེ་ལ་བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་མི་ནམས་དང་། །ལྟ་ནམས་ཇི་ལྟར་རིགས་
རིགས་སུ། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན།
ཞེས་དང་། དེའི་བཤད་སྒྱུར་དག་བསྟེན་བཅུན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་མཇུག་པ་ལས།

In reply we will first set forth a relevant passage, and then we will explicate the passage. Here is the first. The text called *The Abbreviation of the Greater Way* says,

Insofar as craving spirits, animals,
Humans, and pleasure beings, each according
To their class, have differing perceptions
Of a single thing, we say it has no reality.

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Two

Asvabhava, the venerated layman with lifetime vows, has explained the passage. His words include the following:

ཁུ་གླུང་གི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་ནམ་མཁེན་གྱི་དབང་གིས་ཡི་དྲགས་
ཀྱིས་ནྟག་ཁྲག་ལ་སོགས་པས་གང་བར་མཐོང་བ་དང་།

When they look at *a single thing*, a stream of water, each one sees what the ripening of his particular karma forces him to see. A *craving spirit* sees the river full of pus and blood and the like.

དེ་ཉིད་ལ་དུད་འགོ་ལ་སོགས་པས་གནས་ཀྱི་སྒོས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་།

An *animal* or such, on the other hand, thinks of this same water as a place to stay, and makes his home there.

མི་ནམས་ཀྱིས་ནི་མངར་བ་དང་། དྲངས་པ་དང་། བསིལ་བའི་རྒྱ་རྩྭ་གས་ཤིང་
འཐུང་ངོ་། །ཁྲུས་བྱེད་དོ། །དེར་འཇུག་གོ།

Humans look at the same thing and perceive it as water—sweet, clear, and cool. They drink of it, they wash themselves with it, and they swim in it.

།ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྱེ་མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ལྟ་ནམས་ཀྱིས་ནམ་
མཁའ་མཐོང་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནམ་པར་བཤེག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

Those pleasure beings who are wrapped in deep meditation at the level we call the "realm of limitless space" see the water as empty space, for their ability to conceptualize physical matter has dissolved altogether.

གཉིས་པ་ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དག་ག། །རང་ལུགས་བཞག་
།རྩོད་པ་སྒྲོང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Two

Here secondly we will explain the meaning of the text we quoted first. We proceed in three steps: disproving the position of others, establishing our own position, and then refuting their rebuttal. Here is the first.

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གང་དུ་ཡང་བརྩུང་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བཟང་ངན་དང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་ལ་མཚོག་དམན་སོགས་མེད་པར་ཐལ།

Someone may make the following claim:

Given the statements that have come above, the fact is that we should never again consider anything as being one way or the other.

Well then, you must be suggesting that the system of the Buddha is all the same as the system of every non-Buddhist belief, that there is no difference in their correctness at all. And you must be saying too that we could never state that our Teacher was the highest teacher, and that the teachers of the non-Buddhists are lesser.

ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གང་དུ་ཡང་བརྩུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོད་པར་ཐལ། བདག་གི་སྟོན་པ་གཞན་སྤངས་ནས། །བྲོད་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ལགས་ཀྱི། །ཅི་སྤྲད་ཅི་ན་བྲིད་ཉིད་ནི། །སྟོན་མི་མངའ་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཚུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

And you must be suggesting all this, for you have claimed that we should never again consider anything as being one way or the other.

Now if you should agree that none of the differences mentioned above exist, we must reply that they do, for as the verse says:

All other teachers now I've given up,
And go for refuge now to only You;
Why? Because it's You alone who has
No fault, and perfected every good.

ཡང་ཁ་ཅིག །བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་རྒྱ་ཕོར་པ་གང་ལ། ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་
གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་བརྟམས་པ་དེའི་ཆོ་ན། འགྲོ་བ་རང་རང་གི་ངོ་བོར་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་
བདེན་པས། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་རྒྱ་ཕོར་པ་གང་པོ་དེ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ངོ་བོར་རྣག་
ཁྲག་དུ་བདེན། མིའི་ངོ་བོར་རྩུ་བདེན་ལྷའི་ངོ་བོར་བདུད་རྩིར་བདེན་པ་ཡིན་ནོ།
ཤེས་ན།

Someone else might make the following claim:

Suppose a pleasure being, a human, and a craving spirit sit down together and look at a glass filled with water: the thing that we define as "wet and flowing." Since to the perceptions of each different type of being it is real, the glass full of wet and flowing water is in reality pus and blood to the eyes of the craving spirit, and in reality water to the eyes of the human, and in reality ambrosia to the eyes of the pleasure being.

དེའི་ཆོ་ན་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དེའི་མིག་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཆད་མ་ཡིན་ནམ། འགའ་ཞིག་
ཆད་མ་ཡིན་པ་དག་ལས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་རྒྱ་ཕོར་པ་
གང་པོ་དེ་རྣག་ཁྲག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་ག་ཡིན་པ་དང་། འགའ་བ་ལ་མ་
འབྲུལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པ་དང་། ཕོར་པ་གང་པོ་དེ་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་རྩུ་མ་ཡིན་པ་
གཉིས་ཀར་ཆད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་ན་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དེའི་མིག་ཤེས་
ཐམས་ཅད་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

We ask you then a question: in the situation you've just described, is it that the visual consciousness of all three beings are a valid perception, or is it that only one or two of them are a valid perception? Suppose you say all three are valid. Well then, the glass of wet and flowing water must be full of something that is all three different things: pus and blood, and each of the others. And then too it must be possible for there to be multiple and yet still valid perceptions which see one thing in two completely incompatible ways. And finally there must be such a thing as a valid perception which correctly

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Two

perceives that the glass is filled with something which is simultaneously water and yet not water. Why so? Because, according to your view, the three differing cases of visual consciousness possessed by the three different beings would all have to be valid perception.

འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱག་ཁྲག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་པོ་འགལ་
བའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་ཡིན་མིན་གཉིས་པོ་དེ་ཕན་རྩུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

And if you try to agree to these absurdities, you are wrong, for the quality of being pus and blood is incompatible with the quality of being either one of the other two substances mentioned. Moreover, the quality of being water and the quality of not being water are directly incompatible in such a way that, if something exists and lacks one of these qualities, it must then possess the other.

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མིའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། འགྲོ་བ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་
ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས་བཟང་ངན་གྱི་དབང་གིས་རྒྱག་ཁྲག་དང་། བདུད་
རྩི་སོགས་སུ་མཐོང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

Someone may answer with the following claim:

In the case mentioned, the visual consciousness of the human is a valid perception, but the visual consciousnesses of the other two types of beings are not valid perception. These latter two see something like the pus and blood, and the ambrosia, only because their karma (which is good in one case, and bad in the other) forces them to.

འོ་ན་མིའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ལས་འབྲིང་པོའི་དབང་གིས་རྩུང་
མཐོང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ལ་ལུས་
ཤེས་ཚད་མ་དང་། ཉན་ཤེས་ཚད་མ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མིག་ཤེས་ཚད་
མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Two

Well then, according to you, the visual consciousness of the human wouldn't be valid perception either. Because isn't it true that the human sees the water only because his karma (which in this case is halfway between the good and the bad just mentioned) forces him to? Moreover, aren't you implying then that there is no such thing as a valid tactile consciousness, or a valid auditory consciousness, in the mental stream of any being who is not a human? Because aren't you saying that there's no such thing as a valid visual consciousness in the mental stream of any such being? Certainly you are, for you believe your original position to be correct. And suppose now that you do agree that such beings can have no such valid consciousnesses.

འགྲོ་བ་དེ་དག་གིས་ངེས་ཤེས་རྟོག་པ་དང་། སྒྲོ་འདྲེགས་ཆོད་པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་པན་རྩུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ངོ་ཤེས་པ་ཡང་མེད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

Aren't you then implying that these beings never have any case where they are able to reach a definite conclusion about something, or to analyze an object? And if so, aren't you implying that there could never be a case where one of these beings could recognize another? Of course you are, given your position.

༥ གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། བརྒན་ཞིང་གཤེར་བ་རྩུ་ཕོར་པ་གང་ལ།
ལས་ཅན་གྱི་ལྟ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོ། རྩུ་ཕོར་པ་
གང་པོ་དེ་དངོས་པོ་གསུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཆོ་ཆད་མཚུངས་
གསུམ་ངེས་པར་མི་དགོས་ཤིང་། བརྒན་ཞིང་གཤེར་བ་རྩུ་ཕོར་པ་གང་པོ་དེ་ཆ་ཤས་
གསུམ་ལྟན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་།

Here secondly is the section where we establish our own position. Now suppose three different types of beings—a pleasure being, a human, and a craving spirit, each with their own karma—sit down together and look upon a glass filled with water, the thing we define as "wet and flowing." The glass of water is not at this point one thing which is simultaneously three different objects. Neither is it necessary in this situation for there to be three identical valid perceptions. And when the glass full of wet and flowing water occurs, it occurs with three different, distinct parts to it.

དེ་ཡང་དང་པོར་གྲུབ་ཅིང་ནས་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྡན་དུ་གྲུབ་ཅིང་། མཐར་མ་ཞིག་གི་
བར་དུ་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྡན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒན་ཞིང་གཤེར་བ་རྒྱ་པོར་པ་
གང་པོ་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་ཉར་ལེན་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ལྡན་ཅིག་
བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་རྣམས་ཁྱེད་ཀྱི་
བ་དང་།

It is not though the case that, from the time it first started, the glass of water came with the three different parts, or that they stay with the glass of water until it eventually ends. What happens is that one of the parts of the glass filled with wet and flowing water provides a material cause, and the karma of the craving spirit provides a contributing factor; and then based on both of these the later continuation of one part of the glass of water starts being blood and pus.

དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་ཉར་ལེན་དང་། མིའི་ལས་ཀྱིས་ལྡན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་རྣམས་ཁྱེད་ཀྱི་བ་དང་།

Another part of the glass of water again provides a material cause, and the karma of the human provides a contributing factor; and then based on both of these the later continuation of one part of the glass of water starts being water.

ཡང་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་ཉར་ལེན་དང་། ལྟའི་ལས་ཀྱིས་ལྡན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གི་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་བདུད་རྩིས་སྤྱི་བ་སོགས་
ཡིན་པའི་སྤྱིར།

Yet another part of the glass of water provides a material cause, and the karma of the pleasure being provides a contributing factor; and then based on both of these the later continuation of one part of the glass of water starts being ambrosia, and so on.

དེའི་ཆེན་བརྒན་ཞིང་གཤེར་བ་རྒྱ་པོར་པ་གང་པོ་དེ་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྡན་དུ་ཡོད་ཀྱང་།

གསུམ་གསུམ་གསུམ་ག་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ངན་པ་བསགས་པའི་
དབང་གིས་རྣལ་ཁྲག་ཏུ་མཐོང་། དངོས་པོ་གཞན་གཉིས་མ་མཐོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་འགྲོ་བ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

At this point, the glass full of wet and flowing water is something with three different parts. Nonetheless, it is not the case that all three different beings see all three parts. The craving spirit is forced by the bad karma he has collected to see the glass of water as pus and blood; and he doesn't see the other two things. One should understand that a similar case holds with the latter two types of beings.

དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་པ་གང་པོ་དེ་བཟུ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་
ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ལག་ཏུ་སྒངས་ནས་ལོངས་སྟོད་
པར་བརྩམས་པ་དེའི་ཆེ་ན་བྱད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་དུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་ན་ཡི་
དྲགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལོངས་སྟོད་བྱ་ཡིན་པས། རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྣལ་ཁྲག་
ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

What we just described as happening is only with reference to where a glass of something wet and flowing is an object shared by the three different beings, as they look at it together. When the craving spirit himself though picks up the glass in his hand and begins to partake of its contents, the glass of liquid is no longer something that exists with three different parts. Since at this point it is something that the craving spirit is experiencing exclusively, its continuation starts being pus and blood.

དང་ཕོར་གང་དུ་གནས་པ་དེ་ཡང་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དེའི་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་པའི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གང་ནས་སྒངས་པ་དེ་ཉིད་དུ་བྱུང་
བ་ཡིན་ཏེ། མའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་པས་མའི་འཛིག་རྟེན་
ཀྱི་ཆུ་དངས་ཤིང་བསིལ་བ་ནས་སྒངས་ན་དེ་ཉིད་དུ་གནས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Two

How the glass of liquid exists originally all depends on the particular outer world from where it has been taken, for each of the three different beings has a different outer world, depending on the specific karma he himself has collected. If the glass of liquid were sweet, cool water taken from the world of humans—a world created by the specific karma of the human in the group—then that would be its original condition, and so on.

ཡི་དྲགས་གྱིས་རྒྱ་ཁྲུང་ལ་བལྟས་པ་ན་རྣལ་ཁྲག་མཐོང་བ་དེ་ཡང་ཡི་དྲགས་འགའ་
ཞིག་ལ་ཡིན་གྱི། ཡི་དྲགས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡི་དྲགས་ལ་ཕྱི་འོས་སྒྲིབ་པ་
ཅན། རང་གི་སྒྲིབ་པ་ཅན། ཟས་སྒོམ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཅན་དུ་མ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

When we say that a craving spirit looks at a stream of water and sees pus and blood, by the way, we are only talking about some kinds of craving spirits, and not all of them. This is because there are many kinds of craving spirits: some with obstacles in the world around them that prevent them from relieving their craving; some with obstacles that are parts of their bodies; and some with obstacles that relate to the food or drink itself.

བརླན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕྱོར་པ་གང་ལ་ལས་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་
བལྟས་པ་དེའི་ཆེ་ན་དངོས་པོ་ཆད་མས་བྱུང་བ་གསུམ་སྐྱེ་བའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ།
ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་ཉར་ལེན་དང་ལྷགས་ལྷགས་གྱིས་
ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷགས་ལྷགས་བཏང་བའི་ལག་པས་རིག་
པ་དེའི་ཆེ་ན་ཆ་བའི་རིག་བྱ་མི་སྤྱོད་རིག་བྱ་གཞན་ཞིག་སྤྱོད་བ་དང་། ལྷགས་ལྷགས་
མ་བཏང་བའི་ལག་པས་རིག་པ་དེའི་ཆེ་ན། ཆ་བའི་རིག་བྱ་སྤྱོད་རིག་བྱ་གཞན་མི་སྤྱོད་
བ་དང་།

There is, moreover, an example we can use for how, when the three different types of beings with their three karmas look all together at a glass full of something wet and flowing, there start to be three different objects, each confirmed by a valid perception. Suppose there is a ball of red-hot steel; one

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Two

piece of this ball provides the material cause, and the "mantra of steel" provides a contributing factor. Due to these two, a person who has used the mantra of steel on his hand can touch the ball, but he doesn't undergo any sensation of heat; instead, he feels some other sensation. A person who has not used the mantra on his hand touches the ball and does feel a sensation of heat, and no other kind of sensation.

སོས་ཀའི་དུས་སུ་སྒྲ་བའི་རིག་བྱའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་ཉིར་ལེན་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་
ལས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་ལུས་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱར་གྱུར་
པའི་ཆ་བའི་རིག་བྱ་སྒྲིབ་དང་། དགུན་དུས་སུ་ཉི་མའི་རིག་བྱའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་
ཉིར་ལེན་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
དེའི་ལུས་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱར་གྱུར་པའི་གང་བའི་རིག་བྱ་སྒྲིབ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

Another example would be the moon in springtime; one part of the feel of its rays on the body provides the material cause, and then the karma of a craving spirit provides a contributing factor. Based on these two, the spirit gets a sensation of heat, which is experienced by the consciousness of the body.

So too with the wintertime sun; one part of the feel of its rays on the body provides the material cause, and then the karma of the craving spirit provides a contributing factor. Based on these two, the spirit gets a sensation cold, which is experienced by the consciousness of the body.

དེ་ལྟར་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྤྱོད་ལས། ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་སོས་ཀའི་དུས་སུ་ནི།
།སྒྲ་བའང་ཆ་ལ་དགུན་ནི་ཉི་མའང་གང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

It is a fact that they get this kind of sensation, for [Arya Nagarjuna's] *Letter to a Friend* states:

For craving spirits, even the light of the moon
In the spring is hot, and even the winter sun cold.

དེ་ཡང་ཡུལ་དུས་བྱུང་པར་ཅན་དེ་དག་གི་དབང་གིས་སྒྲིབ་ཡིན་གྱི་སྤྱོད་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་

མ་ཡིན་ཏེ། ཉི་མའི་སྒྲིང་དུ་གང་བའི་རིག་བྱ་ཡང་མེད། ལྷ་བའི་སྒྲིང་དུ་ཆ་བའི་རིག་
བྱ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་མའི་སྒྲིང་དུ་ཕྱན་པའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

All of this is caused by the extraordinary circumstances of the particular time and place, for generally speaking it never happens this way: there is nothing at all about the sun that can feel cold, and nothing about the moon that can feel hot. This too is a fact, for there does not exist on the sun any case of that substance we call "covered space."

གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྒྲིང་བ་ལ། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕྱིར་པ་གང་པོ་ལ། ལས་
ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོ། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕྱིར་
པ་གང་པོ་དེ། ཆ་ཤས་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཆ་ཅན་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་། འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དེས་
རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས། འགྲོ་བ་རེ་རེས་དངོས་པོ་
གསུམ་ག་མ་མཐོང་བར་ཁས་སྤངས་པ་ལ།

Here is the third part of our presentation, where we refute the rebuttal of representatives of other views. You will recall that our own position is describing a situation where beings of three different types, each with their own karma, are sitting together and looking at a glass filled with something that is wet and flowing. The glass filled with something wet and flowing exists, at this point, as something with three distinct parts. Nonetheless, no one of the beings is able to see all three things there, for they are each at the mercy of the particular karma that they themselves have collected. Representatives of other viewpoints now come to attack this position.

ཁ་ཅིག །དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་
ལུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་གཞུང་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ཡང་མཐོང་
མེད་ལ། །བརྟེན་ནས་གཟུགས་གཞན་འབྱུང་འགྱུར་ན། །ཞེས་དབྱ་གཉིན་གཉིས་
ཀྱིས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོ་ན། སྐྱེས་བུ་དེའི་གཟུགས་

མཛེས་མི་མཛེས་གཉིས་སུ་གནས་ཀྱང་། གཟུགས་དེ་དང་དབྱ་གཉིན་གཉིས་ཀྱི་བར་
དུ་ལས་གཟུགས་སྐྱེས་པས། དབྱ་གཉིན་གཉིས་པོ་དེས་གཟུགས་མཛེས་མི་མཛེས་
གཉིས་ཀ་མ་མཐོང་བ། བྱངས་ཅན་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཁ་
སྒྲོས་པས་བྱོད་ཀྱི་དེ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

One comes and makes the following claim:

Your position, as just explained, is mistaken, for it goes against a statement of the glorious Dharmakirti. This is quite surely the case, for in his major work [entitled *The Commentary on Valid Perception*] he says,

Suppose you say that they don't see it,
And circumstances cause another form.

What he's talking about here is a belief of the [non-Buddhist] Numerist School. They give the case of a single person whose physical form is looked upon at the same time by his enemy, and also by his friend. In reality, the person's physical form is both attractive and ugly at the same time. Something happens where yet another physical form, one from karma, grows up between the person's true physical form and the enemy and friend looking at it. Because of this neither the enemy nor the friend sees both the attractiveness and the ugliness together.

Master Dharmakirti uses logic to refute this concept, and this same logic can be used against the position you have taken, to prove that you are wrong.

དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གཤམ་པའི་ལུང་དོན་དང་།
ཕྱོགས་སྔ་སྔ་བ་པོའི་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པའི་སྒྲོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

Your reasoning here is though incorrect, for the belief you have expressed shows that you have failed to understand both the meaning of Master Dharmakirti's statement, and the whole position expressed above.

དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལུང་དོན་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་རྒྱང་རིང་ཐུང་གི་
གཟུགས་ལ་བསྟན་པ་དེའི་ཆོན། རྒྱང་རིང་ཐུང་གི་གཟུགས་དང་། མིག་ཤེས་གཉིས་
ཀྱི་བར་དུ། ལས་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་སྒྱུ་བའི་དབང་གིས། གཟུགས་གསལ་
བར་སྒྲུང་མི་སྒྲུང་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་
གསལ་བར་སྒྲུང་མི་སྒྲུང་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཞེས་ཁས་སྤངས་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལས་
གཟུགས་གཉིས་པོ་དེས་རྒྱང་རིང་ཐུང་གི་གཟུགས་གཉིས་པོ་དེ་བསྐྱེད་ས་སམ་མ་
བསྐྱེད་ས། བསྐྱེད་ས་ན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་གཉིས་པོ་དེ་མ་མཐོང་བར་ཐལ།
དེས་དེ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

This is a fact, for the actual meaning of Master Dharmakirti's statement is as follows. The Numerist School is describing a situation where you are looking at a physical form either from far away, or from up close. They say that, depending on the distance between you and the object, another physical form which is the result of karma, and which stands between your visual consciousness and the original form, is either clear or not. This then determines whether the original form appears to you distinctly or not. It is not the case though, they say, that what determines whether the original form appears clearly or not is whether or not you have a clear impression of this form.

In reply then Master Dharmakirti is asking the Numerists:

Let's consider these two cases of some intermediate physical form that comes from karma. Do they, or do they not, function to obscure the two original forms, the one at a distance, and the other close by? If they were to obscure them, then your visual consciousness could never see the two original forms, since they would have been obscured by the others.

མ་བསྐྱེད་ས་ན། མིག་ཤེས་དེས་ལས་གཟུགས་གཉིས་དང་རྒྱང་རིང་ཐུང་གི་གཟུགས་
གཉིས་པོ་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་མཐོང་བར་ཐལ། དེས་དེ་མ་བསྐྱེད་ས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀག་

པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

And suppose you say that they do not obscure them. Wouldn't your visual consciousness then see both the two intermediate forms created by karma, and the two original forms, the near one and the far one, all at the same time? They would have to because, according to you, the intermediate forms do not obscure the original ones.

This is the real point of the Master's statement, wherein he refutes that belief of the Numerists.

གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཕྱོགས་སྔ་མས་བརྒན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་པ་གང་ལ། འགྲོ་བ་
གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོ་ན། བརྒན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་པ་གང་པོ་དེ།
དངོས་པོ་གསུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་དུ་ཡང་ཁས་མ་སྤངས། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་
མངོས་མི་མངོས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཡང་ཁས་མ་སྤངས། ཡི་དྲགས་གྱིས་མིག་ཤེས་
དང་ཆུ་གླུང་གི་བར་དུ་ནྟག་ཁྲག་གི་ལས་གཟུགས་སྐྱེ་བར་ཁས་མ་སྤངས། ཡི་དྲགས་
གྱི་མིག་གིས་ནྟག་ཁྲག་གི་ལས་གཟུགས་དང་ཆུ་གླུང་གཉིས་ཀ་མཐོང་བར་ཡང་ཁས་
མ་སྤངས། ལས་གྱི་དབང་གིས་ཡི་དྲགས་གྱི་ཆུ་གླུང་མ་མཐོང་བར་ཁས་སྤངས་པའི་
ཕྱིར།

Our second point [that you have failed to comprehend the position we expressed above] is also quite true. Our original position was describing a situation where three different kinds of beings were sitting together and looking at a glass full of something wet and flowing. It is not our position that the glass full of something wet and flowing is one thing that is three different things. And it is not our position that there is such a thing as the physical appearance of a person which is at once both attractive and ugly.

It is furthermore not our position that the blood and pus represent some kind of physical form which results from karma and grows up between the visual consciousness of the craving spirit and the stream of water. And it is not our position that the craving spirit's eyes see both this blood and pus as some kind of physical form resulting from karma, and the river of water at the same time.

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Two

It is our position that, by force of his karma, the craving spirit is not able to see the stream of water.

གཞན་ཡང་། དཔལ་ཚེས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལུང་དང་བྱོད་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་
ནད་ལྔ་དང་། འབྱུང་བ་ལྔ་དང་། གདོན་ལྔ་དང་བཅས་པ་ནྟམས། ཉོན་མོངས་པ་དུག་
ལཱི་དངོས་འབྲས་སུ་ཁས་སྒྲངས། སྤྱི་གཞི་བྱེད་ཀྱི་བད་ཀན་དང་འདྲོད་ཆགས་རྒྱ་
འབྲས། མཁྲིས་པ་དང་ཞེ་སྤང་རྒྱ་འབྲས་སོགས་སུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ། བད་ཀན་དང་
འདྲོད་ཆགས་ཇེས་སུ་འགོ་ལྟོག་འབྲུལ། མཁྲིས་པ་དང་ཞེ་སྤང་ཇེས་སུ་འགོ་ལྟོག་
འབྲུལ་པས་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི། འབྲུལ་ཕྱིར་རྒྱུང་སོགས་ཚེས་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་
གཞུང་འདོན་པ་སྤྱད་བའི་སྒྲོ་ནས་བྱོད་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
ནམ་མཁའ་ཕྱག་དོག་གི་དངོས་འབྲས་སུ་འདྲོད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

And anyway, maybe it's you who have contradicted a statement of the glorious Dharmakirti. You have taken the position that the five sicknesses, and the five elements, and the five demons are all the direct result of the five poisons—the five bad thoughts. But when the non-Buddhists take the position that phlegm and desire have a cause-and-effect relationship, and that bile and anger have the same kind of relationship, and so on, then Master Dharmakirti refutes them by showing that desire doesn't always come and go according to the phlegm, and anger doesn't always come and go according to the bile. To do so he makes the statement that says, "It's not a fact that wind and the rest are such, for the relationship doesn't always hold." We could twist around this statement too and say that it disproved your position; and add as well how wrong it is to assert that uncreated space could ever be the direct result of jealousy.

[The point seems to be that, although your position about the bad thoughts, and our original position on the nature of the three beings' perceptions, are both correct, you could always twist around some quotation by a master, take it out of context or misinterpret it, and try to show they were wrong.]

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདྲོད་པ་

ཡིན། ཞེས་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་སྒྲུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱོད་ལྟར་ན་དངོས་པོ་གསུམ་ལ་སྒྲུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགོ་བ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕྱིར་པ་གང་
ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོ་ན། དངོས་པོ་ཆད་གྲུབ་པ་གསུམ་ལ་སྒྲུང་ཚུལ་མི་
འདྲ་བ་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

Someone else might come and make yet another claim:

Let's talk about that quotation above, where it said:

Insofar as [these different beings] have
differing perceptions
Of a single thing, we say it has no reality.

The idea being expressed here is that a single object can be appearing in three different ways. This is incorrect because, according to you, what's happening is that three different objects are appearing in three different ways. And this certainly is your position; remember, you were describing a situation where three different kinds of beings sit down together and look at a glass full of something that's wet and flowing. You said that there were three different objects, each confirmed by a valid perception, and that they were appearing in three different ways.

འོ་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་ལྔས་བུ་བ་མི་འདྲ་བ་ལྔ་བྱས་པ་དེའི་
ཆོ་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་བུ་བ་མི་འདྲ་བ་ལྔ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་
མི་འདྲ་བ་ལྔས་བུ་བ་མི་འདྲ་བ་ལྔ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

Well now, suppose a person is using all four of his limbs, and his head, to perform five different actions. According to you, it wouldn't be one person performing five different actions, because five different protuberances of his body are performing five different actions.

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། ཡན་ལག་ལྔ་པོ་དེ་སྐྱེས་བུ་དེའི་ཆ་ཤས་ཡིན་པས།

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Two

དེས་བྱ་བ་བྱས་པས་སྐྱེས་བྱ་དེས་བྱ་བ་བྱས་པར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

In response to this line of reasoning, someone responds:

No, there's no such problem here. The five protuberances are all parts of the one person, so we have to say that, when the five are performing some actions, the person is performing some actions.

སྒྲ་མ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་ཏེ། རྒྱག་བྲག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་པོ་དེ།
བརླན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་པ་གང་པོ་དེའི་ཆ་ཤས་ཡིན་པས་དེ་གསུམ་སྒྲ་བ་ན།
བརླན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་པ་གང་པོ་དེའི་སྤྲེང་དུ་སྒྲ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་སྒྲ་བར་
འཇོག་པའི་ཕྱིར།

Well the case above is exactly the same! The three things mentioned, the blood and pus and the other two, are all parts of the glass full of something wet and flowing. When the three appear then we can say that the glass full of a thing which is wet and flowing is acting as a basis, and that three different ways of appearing are being displayed upon it.

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱག་བྲག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་པོ་དེ་ཕན་ཚུན་གོ་ས་
འགོག་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། ལས་ཅན་གྱི་འགོ་བ་གསུམ་གྱི་ཚུ་ཕོར་པ་
གང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེ་ན། དངོས་པོ་ཆད་བྱུང་བ་གསུམ་སྤིད་པར་ཁས་
སྒྲུངས་པ་ལ།

Someone else may come now and make yet another argument:

Let's talk about these three things: the pus and blood, and the other two. Are you implying then that these are not types of objects which would block each other from entering the space that each one occupies? After all, you were talking about a situation where those three types of beings, each with their own karma, sit down together and look at a glass full of water. And you said that your position was that it was possible for there to be three different objects there, each one confirmed by a valid perception.

དངོས་པོ་གསུམ་པན་ཚུན་གོ་ས་འགོག་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་རིགས་
པས་མི་གཞོད་དེ། དེའི་ཆོན་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་བ་གང་པོ་དེ། དངོས་པོ་
གསུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་དུ་ཡང་ཁས་མ་སྒྲངས། ཚད་མཚུངས་ངེས་པར་དགོས་པར་
ཡང་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར།

This kind of reasoning, where you attempt to show that we are implying that the three objects are not the kinds that block each other from entering the space that each one occupies, cannot disprove our position. It is not our belief that in this situation the glass full of something which is wet and flowing is one thing which is three different things. Neither did we ever say that there definitely had to be identical valid perceptions here.

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉི་ཤུ་པའི་འབྲེལ་བཤད་སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྟས་མཇེད་པ་ལས།
དེ་ལ་རྣམ་གཤིས་ཐིགས་པ་འགའ་ཡང་མེད་ན་རྣམ་གཤིས་གང་བའི་སྒྲུང་ལྟ་གཤེད་ཡོད།
ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྤྱིན་པའི་དབང་གིས་དེ་དག་གིས་དེ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་
དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་བ་གང་ལ་ཅིག་
ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོན། ཡི་དྲགས་གྱི་མིག་ཤེས་ཚད་མར་སོང་བའི་རྣམ་དངོས་
གནས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

Someone might make the following claim:

In his *Commentary to the Twenty Verses*, Master Vinitadeva makes this statement—

If there was not a single drop of pus there, then
how could there ever be a whole river of pus?
They are forced to see it, through the ripening of
their karma.

According to you, this statement would have to be mistaken, because when the three different kinds of beings sit down together and look at the glass full of something wet and flowing, the visual consciousness of the craving spirit is a valid perception, and the pus is real pus.

སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་བཀལ་ལན་རི་སྟེང་ཅིག་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱི་དོན་འགོག་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། སྒྲིན་པོ་ཕྱི་རོལ་
དོན་དུ་གྲུབ་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིན་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ། སྒྲིན་པོ་
སྣང་བ་ན་སྒྲིན་འཛིན་སྣ་མ་འགགས་པའི་ཆོ། སྒྲིན་འཛིན་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་བག་ཆགས་
བཞག་པ་སྒྲིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྣང་བ་མ་ཡིན་པར་སྒྲིན་པོ་ཕྱི་རོལ་ནས་རང་འབྲུའི་
རྣམ་པ་གཏད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྣང་བ་ཡིན་ན། འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་
ཐོར་པ་གང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་ནས། དངོས་པོ་གསུམ་སྣང་བ་དེའི་ཆོ་ན། རང་
རང་གི་ལས་ཀྱིས་བག་ཆགས་བཞག་པ་སྒྲིན་པ་ལ་མ་བལྟས་པར། དངོས་པོ་གསུམ་
པོ་དེ་རང་འབྲུའི་རྣམ་པ་གཏད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྣང་དགོས།

And yet there is no such problem. No matter how many arguments of this kind you want to present, they are all made from the point of view of denying the existence of external objects. The way these arguments go is as follows. If the color blue were to exist as an external object, then the following would occur when this color appeared directly to a sense perception grasping blue; that is, with such a perception found in the mental stream of one of those who "only sees this side" [which is another name for those who have not yet perceived emptiness directly].

When an earlier instance of the perception of blue ends, what actually happens is that it plants a mental seed which eventually grows into a later instance of the same perception of blue, when the seed ripens. Suppose the blue were not just this kind of appearance, but rather an appearance where blue as an outer object were transmitting a likeness of itself and thereby appearing to one's perceptions. Something else then would be happening when the three different beings sit down together and look at the glass full of something wet and flowing. The three different objects would be appearing to them because each of the objects was transmitting a likeness of itself to their perception. All of this would be happening independent of any process where each being's karma planted a mental seed, which later ripened and produced the appearance of the object.

དེ་ལྟར་སྒྲུང་ན་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དེས་རང་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱིས་
བག་ཆགས་བཞག་པ་སྤྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དངོས་པོ་གསུམ་པོ་དེ་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་
པས། གང་ཟག་རེ་རེས་དངོས་པོ་གསུམ་ག་ཉིག་དགོས་པ་ལས་མ་ཉིག་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བཀག་པའི་ཕྱིར།

If this were how the three objects were appearing, then they would not be appearing through a process where the specific and different karma that each of the three beings had collected had planted a seed in their mind which later ripened. As such each of the beings involved would have to be perceiving all three of the objects, whereas the fact is that they do not.

All this is an argument attempting to refute those who refuse to accept the denial of outer objects.

དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ཡོད་དེ། ཡི་དྭགས་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
གྲུབ་པའི་ནྟག་གི་ཐིགས་པ་འགའ་ཡང་མེད་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་ནྟག་གིས་
གང་བའི་ཁྱུང་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་། འགྲོ་བ་དེ་དག་གི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ནྟག་
སྟགས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

The real meaning of the quotation by Master Vinitadeva is therefore the following:

Suppose there didn't exist a single drop of pus that existed as it appeared to exist to the craving spirit; that is, which existed as an outer object. How then could there exist a whole river full of pus which existed as an outer object? These beings do though see the pus and so on, for they are forced to do so by their karma.

དེར་ཐལ། དེའི་འོག་དུ་ནྟག་ཁྲག་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། སེམས་ཙམ་གྱི་བདག་
ཉིད་ཡིན་ན། དེས་བཟའ་བདུང་གི་བྱ་བ་མི་རྣམས་པར་རྩོད་པའི་ལན་དུ། བྱ་བྱེད་མི་
ལས་གཞོད་པ་འདྲ། །ཞེས་དེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བཟའ་བདུང་གི་བྱ་བ་བྱེད་

རྒྱུས་པ་མི་ལམ་སོགས་དཔེ་དུ་མས་སྐྱབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར།

And this is certainly the case, for later on in the text someone argues that, if the pus and blood did not exist as outer objects, and if they were only a part of the mind itself, then they could never provide the function of being something to eat or drink. And in response, Master Vinitadeva says "Actions and their objects are like an injury in a dream." He is saying that, even though the pus and blood do not exist as outer objects, nonetheless they can perform the function of being something to eat or drink. He proves his point by using a great many examples, such as a dream.

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་
པར་སྟོན་པའི་མདོ་བྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་ཤུ་
པའི་རང་འགྲུལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་
མཆེད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་དེ་སྟོན་པས་འདུལ་བའི་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་སྟོ་བཀའ་དེ་
ནི་དགོངས་པ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

If this were not the case, then one would have to say that form and other such doorways through which perceptions grow do not even exist at all. Why? Because you would be saying that all the sutras which state that they exist are sutras which do not mean what they say; sutras which you have to interpret to understand their true meaning. And this too is certainly the case, for the autocommentary to the *Twenty Verses* states that:

In the same way, statements by the victorious Buddha where He says that form and other such doors of perception do exist would be examples of His word that must be interpreted to establish their real meaning; statements that are only spoken figuratively, for the benefit of disciples who might require such explanations.

བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། སྟོན་མེད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་
མཆེད་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་བྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན། ལུང་ལྔ་མའི་དོན་ཡང་མཚུངས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཐག་གི་

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Two

ཐོག་མཐའ་ཡང་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

In response to this someone might claim:

There's no problem; the point of this statement is to say that sutras which explain form and similar doors of perception as actually existing as outer objects are only spoken figuratively, and must be interpreted to establish their true meaning.

Well then, the meaning of the original statement then is just the same: it is saying that "there does not exist even a drop of pus and blood which exists as an outer object."

ཡང་ཁ་ཅིག །ཡི་དྲགས་ཀྱིས་རྩ་ཁྱུང་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཚེ། རྩ་ཁྱུང་བསྐྱམས་པ་ལ་
ཚད་མར་སོང་བའི་དེའི་མིག་ཤེས་དང་། འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལྗེན་པ་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཚེ།
འབྲས་བུ་མེད་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་དེའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། འགྲོ་བ་
གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེས་བཤོར་པ་གང་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཚེ། རྣམ་ཐྱབས་དངོས་
གནས་པ་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

Yet again, another argument might be made:

Let's take the case of one of those craving spirits that looks at a river of water, and sees it as a dry riverbed, genuinely so. Or consider one that looks at a tree loaded with fruit, but sees it as nothing but bare limbs, genuinely so. The visual consciousness of both of these beings then must be a valid perception. Why? Remember the case of the three different beings looking at a glass full of something wet and flowing; according to you, the pus and blood was actual pus and blood, and the perception of them by the craving spirit was genuine: his visual consciousness was a valid perception.

ཟེར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། དང་པོར་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་རྩ་མ་མཐོང་ན་ཕྱོགས་དེར་ལོངས་སྟོང་
པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་ཡང་མི་འཐད་པས་དང་པོར་རྩ་མཐོང་ཡང་། ཕྱིས་ལས་ཀྱི་དབང་

གིས་ཕུ་མ་མཐོང་བར་འོག་གཞི་གྲམ་སྲིག་ཙམ་ཞིག་མཐོང་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་རྟོག་
པས་ཕུ་བསྐྱམས་པར་ཞེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དང་པོར་སྒྲོན་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་མཐོང་
ཡང་ཕྱིས་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་མ་མཐོང་བར་ཡལ་ག་ཙམ་ཞིག་མཐོང་ཞིང་།
དེའི་རྗེས་སུ་རྟོག་པས་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར།

Just because we said that about the other case doesn't mean that it's true in every case. If the craving spirit hadn't seen any water in that area in the first place, it wouldn't have made any sense for him to go over in that direction to try to enjoy some of the water. Therefore what happened was that, at first, he saw some water. Later on, he was forced by his karma to stop seeing water and saw only bare, parched earth. Then he had an impression where he thought the water had dried up.

The case with the fruit tree is the same. Although at first the craving spirit sees a tree loaded with fruit, later on his karma forces him to stop seeing fruit, and all he sees is bare branches. Then he has an impression where he thinks that the tree has no fruit any more.

དེའི་ཆོ་ན། ཡི་དྭགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་ཕུ་སྤྱང་མ་མཐོང་བས། འོག་
གཞི་གྲམ་སྲིག་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། མིའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་ཕུ་སྤྱང་མ་
མཐོང་ན། འོག་གཞི་གྲམ་སྲིག་མཐོང་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

When all this is happening, the obstacle in the visual consciousness of the craving spirit prevents him from seeing the river of water, and so he sees a dry, parched riverbed. The same is true for the visual consciousness of a human: if the obstacle were there, it would prevent him from seeing the river of water, and then he would have to see a dry, parched riverbed.

ནམ་པ་གཅིག་དུ་ན། ཡི་དྭགས་ཀྱིས་ཕུ་སྤྱང་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོ་ན་དེ་མ་བསྐྱམས་
ཀྱང་། རང་གི་བལྟ་བྱར་བྱུར་པའི་ཕུ་སྤྱང་དང་། ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བྱུར་པའི་ཕུ་སྤྱང་
བསྐྱམས་པ་ཡོད་དེ། འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེས་བ་པོར་པ་གང་ལ་ཅིག་

ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོ་ན། ལས་གྱི་དབང་གིས་རྣལ་ཁྲག་སོགས་དངོས་པོ་རྣམ་པ་
གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

From one point of view, the river of water hasn't dried up when the craving spirit looks at it; but there *is* a river which has dried up, if you're talking about a river of water *that the spirit can see*, or a river of water *that the spirit can drink from*. This follows because when the three different types of beings sit down together and look at a glass full of something wet and flowing, it is true that, due to the force of karma, three different kinds of objects exist there at the same time: the pus and blood, and the other two.

དེ་ལྟར་བྱས་ན། ཟས་སྒོམ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཅན་གྱི་ཡི་དྲགས་གྱིས་ལོངས་
སྟོང་པ་ལ་མ་བརྩམས་གྱི་བར་དུ་བཟའ་བདུང་དངོས་ཡིན་ཀྱང་། དེས་ལོངས་སྟོང་
པར་བརྩམས་པ་ན། ཟས་དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྣལ་ཁྲག་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། རྣལ་
ཁྲག་དུ་སྐྱང་བའི་སྐྱང་བ་ཙམ་གྱིས་བཟའ་བདུང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་
ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡི་དྲགས་
གྱིས་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

Given all this, consider craving spirits that have obstacles that relate to their food and drink itself. The food and drink there really *is* food and drink, until such time as the spirit starts trying to eat or drink it. When he does try to do so, then the continuum of the food into the next moment starts becoming pus and blood. It is not though that it is the simple appearance of something as pus and blood that could ever function as something to eat or drink. If this were the case, then the rules of karma and its consequences would have to be less than what they really are. And this is true, for if a craving spirit like this ever existed it would represent a failure of the laws of karma and its consequences.

གཞན་ཡང་། སྐྱང་གཞིར་གྱུར་པའི་རྣལ་ཁྲག་མེད་ཅིང་དེར་སྐྱང་བའི་སྐྱང་བ་ཙམ་
གྱིས་བཟའ་བདུང་གི་བྱ་བ་བྱེད་ན། རབ་རིབ་ཅན་ལ་བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤད་སྐྱང་བས་

འཆིང་བ་དང་། དེ་ལ་སྤང་བའི་སྤང་བྱས་ལུས་ཟ་བ་དང་། སྒྲིག་རྒྱུའི་ཆུས་ཆུའི་བྱ་བ་
བྱེད་ཀྱས་པ་སོགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་གཞིར་གྱུར་པའི་རྣག་ཁྲག་མེད་ཀྱང་། རྣག་
ཁྲག་ཏུ་སྤང་བའི་སྤང་བ་ཙམ་གྱིས་བཟའ་བཏུང་གི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཕྱིར།

Suppose moreover that there were no pus and blood out there to appear as the pus and blood, and suppose that the mere appearance of something looking like pus and blood could ever function as something to eat or drink. Well then, you would also have to be able to use a comb on the hair that appears on a porcelain sink to a person with cataracts. And a horsefly that appeared to the same person would have to be able to give him a bite. And the water of a mirage would have to provide all the normal functions of water, and so on. Why so? Well because, according to you, there is no pus and blood out there to appear as pus and blood; according to you, the mere appearance of something looking like pus and blood can provide all the functions of things that you eat and drink.

བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་པ་གང་ལ་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་སོགས་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་
བརྟམས་པ་དེའི་ཆོ་ན། ལྷ་ཡི་བདུད་ཅི་སྤང་བའི་སྤང་བ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་དང་། ཡི་
དྲགས་ལ་རྣག་ཁྲག་སྤང་བའི་སྤང་བ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་ཡོད་ཀྱང་། སྤང་གཞིར་
གྱུར་པའི་རྣག་ཁྲག་སོགས་མེད་ན། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་མིག་ཤེས་དེས། དཔྱལ་
བའི་ལྷགས་སྟེག་དང་། རལ་གྱིའི་ནགས་ཆལ་དང་། མེ་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་སྤང་
བའི་སྤང་བ་ཙམ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་ཡོད་ཀྱི། དེ་དག་དངོས་གནས་པ་ལ་ཆད་མར་
སོང་བ་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར།

And consider again this case where a pleasure being and a human and a craving spirit and an animal or the like all sit down together and look at a glass full of something wet and flowing. According to you, it would have to be genuine when something that just looked like ambrosia appeared to the pleasure being, and it would have to be genuine when something that just looked like pus and blood appeared to the craving spirit, but there couldn't be

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Two

any pus and blood out there to appear as pus and blood. And if this were the case, then consider the visual consciousness of a being in the hells. It would then have to be a valid perception towards something appearing to it that just looked like the burning steel of the hells, and towards something that just looked like the forest of swords, and towards something that just looked like a mass of fire, and so on. Finally, this person would not have any valid perceptions at all towards any of these things as actual objects. Why would this all have to be so? If your idea were correct, it would have to be, for the logic here is identical to your own.

འདོད་ན། ལྷགས་སྒྲིག་ལ་སོགས་པས། དེར་སྐྱེས་པའི་འགྲོ་བའི་ལུས་སྒྲིག་པ་དང་།
གཏུབ་པ་ལ་སོགས་པ་དངོས་གནས་པ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ།   འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དཔྱལ་བའི་སྒྲིག་བསྐྱལ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
དེ་ལྟར་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོ་ན། མིའི་མིག་ཤེས་ཚད་མར་སོང་བའི་ཆུ་དངོས་
གནས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་ན་ནྟག་ཁྲག་དངོས་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

And suppose you agree that this hell being could have no valid perceptions of the type we mentioned. Well then, the burning steel and other objects could never perform any real actions: they could never burn the bodies of the people born there, they could never chop them up, and so on. Why? Well because of what you just agreed to. And suppose you agree to this; that they could never perform any real actions. Well then, the torment of the hells itself then must not even exist, by your own admission. And remember too that case where the beings all sit down and look at the same thing. You must be saying then that the actual water, the thing towards which the visual consciousness of the human is a valid perception, doesn't exist at all. Why? Well because, according to you, no actual pus and blood exists either in the same situation.

ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཆོ་ན་ཆུ་དངོས་གནས་པ་ཡོད་དེ། ལུས་ལུས་འབྱུང་པ་དང་འཚོད་པར་
བྱེད་པ་མི་རང་གིས་སྤྱོད་བས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་ཆོ་ན། རྟག་ཁྲག་
དངོས་གནས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་ན། རྟག་ཁྲག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། ལྷོ་བ་
དང་མགྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་པ་ཡི་དྲགས་རང་གིས་སྤྱོད་བས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Two

Someone might now make the following claim:

In this situation, there *does* exist some real water there. This is because the human can confirm the water with his own experience, as it performs all the functions of water—as he uses it to wash himself, or as he uses it to cook something.

Well then, in the same situation there must exist some real pus and blood there as well, because in this same situation the craving spirit can confirm the pus and blood with his own experience as they perform their functions—as he drinks them, and then as the sizzle in his throat and stomach, and so on.

གུས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་མཚུངས་ཏེ། ཡི་དྲགས་ལ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ། ཡི་དྲགས་
རང་གི་སྒྲོས་སྒྲོམ་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེས་ན་མི་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འབྱུང་
བ་མེད་དེ། དེ་མི་རང་གི་སྒྲོས་སྒྲོམ་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

Someone may respond to this argument with the following claim:

The two cases are not the same. When all this happens to the craving spirit, it's nothing more than his own imagination.

Well then, what happens to the human can't be happening to him either, because it's nothing more than *his* imagination.

གུས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་ལ་ལུས་འབྱུང་བ་སོགས་དངོས་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་
མི་རང་གི་སྒྲོས་སྒྲོམ་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

Someone may respond to this with another claim:

When the human washes himself with the water and so on, it must not be something real, because it's nothing more than his own imagination.

ཡི་དྲགས་ལ་ཡང་ལྟོ་བསྐྱེད་པ་སོགས་དངོས་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡི་དྲགས་
རང་གི་སྒྲོས་སྒྲོམ་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

པར་ཐལ།

Are you saying then that when the pus and blood sizzle in the stomach of the craving spirit, and so on, it can't be something real? For that too is nothing more than his own imagination. You agree? Well then, the suffering of craving spirits must not exist at all.

ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པའི་ཆོ། རྒྱག་ཁྲག་དངོས་གནས་པ་མེད་པར་
ཐལ། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་བསེ་རུ་ལ་བལྟས་པ་དེའི་ཆོ་བསེ་རུ་འི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཤད་མེད་པ་
གང་ཞིག །རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་པ། །རྒྱ་འབབ་སྒྲུང་ལ་ཡི་
དུགས་རྒྱག་སྟོ་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

Someone might make the following claim:

Isn't it true that when all those beings sit down together and look at something, there isn't any actual pus and blood at all? Because isn't it true first of all that, when a person with cataracts looks into a porcelain basin, there is no strand of hair in the basin at all? And, secondly, doesn't [Master Dharmakirti's] text itself say,

Identical to the case of someone where his sense
power has a cataract,

Is the mind of a craving spirit as well, which sees
a stream of water as pus.

སྟོན་མེད་དེ། དབུ་སེམས་གཉིས་དོན་ཤེས་ཡོད་མེད་མཚུངས་མི་མཚུངས་དཔྱོད་པའི་
སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡི་དུགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་རྒྱ་སྒྲུང་རྒྱག་ཁྲག་དུ་སྐྱེ་བའི་
ཆོ་ན། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་སྒྲུང་ལ་བལྟས་པ་དེའི་
ཆོ་ན། རྒྱག་ཁྲག་དངོས་གནས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།

And yet there is no such problem, for this quotation appears in the section where we are examining the question of whether, in the schools of the Middle Way and the Mind-Only, an object and the perception of it must be equivalent in either both existing or both not existing. Moreover, there is another fact

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Two

about this situation, where the stream of water appears as pus and blood to the visual consciousness of the craving spirit. It is no inconsistency to say that the visual consciousness that sees things this way is not a valid perception, and to say at the same time that—when the craving spirit looks at the stream of water—there does exist there actual pus and blood.

ཡང་ཁ་ཅིག །འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཤོར་བ་གང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་
བལྟས་པའི་ཆོ་ན། རྒྱལ་ཁབ་དངོས་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ། དཔྱལ་བའི་ལྷགས་
སྒྲིག་ལ་སོགས་པ་དེར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དངོས་གནས་
སྤྱ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བྱེད་པ་པོ་སྤྱ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། སྒྲོད་འཇུག་ལས། ལྷགས་སྒྲིག་ས་གཞི་སྤྱ་ཡིས་བྱས། །མེ་ཆོགས་དེ་
དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། སྒྲིག་སེམས་ཡིན་པར་བྱབ་
པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

Someone again may come and claim the following:

Let's consider once more this situation where three different types of beings sit down together and look at a glass full of something wet and flowing. Isn't it true that there is no actual pus and blood there? Because isn't it true that the burning steel and so on in the hells is only something that appears to a person who is born there, but that there is nothing there which actually is these objects? Because isn't it true that there is no one at all who went and made all these kinds of things? And isn't this a fact, because doesn't the text of *The Bodhisattva's Way of Life* say:

Who made the burning steel that acts
As the floor of the world of hell?
Where did all the mass of flames
You find there all come from?

The Able Ones have spoken that
Everything there like this
Is nothing at all other than
The mind of what's non-virtue.

སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ལྷགས་སྒྲིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དབང་ཕྱུག་ཏུག་པ་སོགས་
ཀྱིས་སྒྲིའི་གཡོ་བ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་དེར་སྐྱེས་པའི་འགྲོ་བའི་སྒྲིག་
སེམས་བྱེད་པ་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

Yet there is no such problem. The point of this quotation is to say that the burning steel and so on are not something that was created by some unchanging creator being or something like that; by someone who thought it over first and then created them. The lines are meant to show us that what really made all these things is the non-virtuous states of mind had by the beings who have to take birth there.

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། དག་གི་བ་བཅུ་ལ་སྒྲོད་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེས་ནས་
དེའི་བདེ་བ་སྦྱང་བ་དང་། མི་དག་གི་བཅུ་ལ་སྒྲོད་པའི་སེམས་ཅན་དམན་པ་ངན་སོང་དུ་
སྐྱེས་ནས་དེའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་སྦྱང་བ་གཉིས་ལ། འབྲུལ་སྒྲུང་བཟང་ངན་ཅམ་མ་
གཏོགས་ལུས་ཀྱིས་བདེ་སྐྱུག་སྦྱང་མི་སྦྱང་གི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་རིགས་
པ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

If this were not the case, then consider those holy people who lead their lives following the ten virtues, and who are then born into the higher realms, and then experience the pleasures of these realms. And consider too those miserable people who lead their lives following the ten non-virtues, and who are then born into the lower realms, and then experience the sufferings of these realms. Is the difference between them just that they are having some better or worse kind of misperception, and not whether they are experiencing pleasure or pain? This would have to be the case, if your reasoning were correct.

འདོད་ན། མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། ངན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མེད་པར་ཐལ། འདོད་
པ་དེའི་ཕྱིར།

Suppose you agree that it is only a matter of better or worse misperceptions. Are you saying then that the pleasures of the higher realms don't even exist, and that the pains of the lower realms don't even exist? You must be, if you agree this way.

དེས་ན། ལས་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕྱི་ཕྱོད་པ་གང་ལ་ཅིག་
ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཆེ། ཚད་མཚུངས་ངེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་ན།
ཕྱི་ཕྱོད་པ་གང་པོ་དེའི་ནང་དུ་གནས་ཀྱི་སྒྲོས་གནས་ཤིང་། བ་མལ་གྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མི་
བཟོད་པའི་སྒྲོག་ཆགས་ཕྱ་མེའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་། དེའི་ཚད་མར་འགྲོ་དགོས་པ་
དང་། རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་གནས་པའི་སྒྲོག་ཆགས་ཕྱ་མེའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་། རྒྱ་
མཚོའི་ཚད་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་འགའ་ཞིག་ལ། མཚོན་ཆ་
ཕྱི་ཕྱོད་པ་སྒྲིང་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

In conclusion now, let us consider again these three kinds of beings, each with their different karma, as they sit down together and look at a glass full of something wet and flowing. It's not necessarily true that they must all have valid perceptions which are identical. If they did, then the three beings looking at the glass of water would have to think of the water as a place to live, in the way that a creature living in water would. The three beings as well would have to see the water in the same way that microscopic organisms living in the water, little beings imperceptible to normal visual consciousness, see it with their own visual consciousness. Then too the visual consciousness of microscopic organisms living in the depths of the ocean would have to be a valid perception towards the entire extent of the sea. And certain kinds of near-gods too would have to see weapons as glasses of water, and on and on; the problems raised would be many.

དེའི་ཆེ་ན། ཚད་མཚུངས་ངེས་པར་མི་དགོས་ཀྱང་། ཚད་མཚུངས་གསུམ་ཡོད་པ་
སྤྱིད་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དངོས་པོ་ཚད་གྲུབ་པ་གསུམ་བསྐྱེད་རྣམས་པ་སྤྱིར་
གྱི་རིགས་པས་འགྲུབ། དེ་བསྐྱེད་རྣམས་ན། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྱོད་ཚད་མཚུངས་
གསུམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

Again consider this same situation. Even though it is not necessarily true that the valid perceptions are identical, it is possible for there to be three valid perceptions here which happen to be identical. This is because, as we have already established logically, there can be a case where by the force of karma

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Two

three different objects, each one confirmed by a valid perception, start to exist. And since this is possible, then it is equally possible that, by the force of karma, three equivalent valid perceptions of a vessel could start to exist as well.

ནག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་པོ་དེ་སྒྲིར་གོ་ས་འགོག་ཏུ་སྒྱུ་བྱེད་དངོས་པོ་ཡིན་
ཀྱང་། དེ་ལྟར་བལྟས་པ་དེའི་ཆོ་ན་གོ་ས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་མི་འགལ་
ཏེ། རི་རབ་བྱ་བཞི་དང་། ལྷུ་མ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་གོ་ས་འགོག་ཏུ་སྒྱུ་བྱེད་དངོས་
པོ་ཡིན་ཀྱང་། རི་རབ་གཅིག་གི་གོ་ས་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་སྤྲིད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བ་ཆ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ལྷགས་སྒྲགས་བཏབ་
པའི་ལག་པས་རིག་པའི་ཆོ། དེའི་སྤྱིང་བྱར་བྱུར་པའི་རིག་བྱ་དེ་ཆ་བའི་རིག་བྱ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཆ་བ་མ་ཡིན་པའི་རིག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

Generally speaking, each of the three objects mentioned—the pus and the other two—are things of the type that block other objects from entering into the space which they themselves occupy. It is no contradiction though to say that, in this situation where the beings are looking this way, they are not objects such that they block other things from entering into the space they occupy. This is true for the following reason.

A central mountain of the world which is square in shape, and a central mountain of the world which is round in shape, and the like, are objects such that they block other things from entering the space they occupy. Nevertheless, it is possible for both these things to occupy the space taken up by a single central mountain of the world. A red-hot ball of steel is something that's hot, but consider what happens when a person touches it after he has used the mantra of steel on his hand. The sensation that he feels is not a sensation of heat; on the contrary, it is a sensation of something not heat.

[This concludes the section of the text entitled "The Stream."]

The Asian Classics Institute

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness

Reading Three: Emptiness and Paradise; Emptiness and Purification

The root text is An Exalted Sutra of the Greater Way on the Perfection of Wisdom, entitled The Diamond Cutter, and is found in bold in the translation and is marked with an ornament in the Tibetan. The commentary is by Choney Lama Drakpa Shedrup (1675-1748) of Sera Mey Tibetan Monastery.

༄༅༄ བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་གང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ། བདག་གིས་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།
ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ནི། མི་བདེན་པར་སྒྲ་བའོ།

The Conqueror bespoke:

Suppose, o Subhuti, that some bodhisattva were to say, "I am working to bring about paradises." This would not be spoken true.

།དེ་ལྟར་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་གང་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཞིང་དག་པ་སྐྱབ་དགོས་པར་སྟོན་པ་ནི།
བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་རབ་འབྱོར་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་ལ་ཞིག་བདག་
གིས་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་བདེན་ཞེས་གྱིས་དོན་དམ་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྟུམ་ཞིང་ཟེར་
ན། ཚིག་དེ་ནི་མི་བདེན་པར་སྒྲ་བའོ།

Lord Buddha wishes to indicate that, in order for a person to reach the enlightenment described above, he or she must first bring about a paradise in which to achieve the enlightenment. Therefore **the Conqueror** says to **Subhuti**,

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Three

Suppose some bodhisattva were to say or think to himself—while holding a belief in true existence, and referring to ultimate existence—"I am working to bring about paradises." This statement would not be spoken true.

འདི་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་ཞེས། རབ་འབྱུར། ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་
ཞེས་བྱ་བ་ནི། བཀོད་པ་དེ་དག་མིང་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེས་ན། ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ།

Why is it so? Because the Ones Thus Gone have stated that these paradises, these "paradises," these lands that are put there do not even exist. And this is why we call them "paradise."

། གྲུ་མཚན་ནི། འཆང་གྲུ་བའི་གནས་ཀྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པ་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམས་ནི་
གྲུ་རྒྱུ་དུ་མ་ཚོགས་ནས་བྱུང་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་བཀོད་
པ་དེ་དག་མིང་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོན་ཀྱང་མ་བདུག་
མ་དཔུང་པའི་སློང་རྩ་ཡོད་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཞིང་གི་བཀོད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་མ་ཟད། སྤྱོད་བཅུད་ཀྱི་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཚོགས་པ་
ལ་བཏགས་པ་སྟེ། ཁང་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིགས་
པས་རྩལ་ལྷ་རབ་ཀྱི་བར་བཞིག་ན་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བར་འགྱུར་ཏེ་མཚན་ཅུ་མོ།

Why is this the case? The reason is that the Ones Thus Gone have stated that these perfect paradises, these places where you achieve your enlightenment, are put there like an illusion; that is, they occur because a great many causes and conditions have come together. But lands which have been put there in an ultimate sense, say the Buddhas, do not even exist. Since though they do exist to that state of mind which performs no check or analysis, we can nominally call them "paradise."

This fact refers not only to the paradise of a Buddha, but also to each and every thing which has ever been put here: to both the world where beings live and the beings who live in the world. All of these are simply a label put on

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Three

the collection of a number of parts: they are all the same as a house, for example. And all of these are such that, should you break them down mentally all the way to their tiniest atoms, you would reach the point where they are nothing at all. (This is the briefest sketch of the meaning for you.)

༄༄ །རབ་འབྱོར། དེ་ལྟ་བུས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོས་འདི་ལྟར་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཅི་ལའང་མི་གནས་པར་
སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གཟུགས་ལའང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།
།སྒྲ་དང་། རི་དང་། རོ་དང་། རིག་བྱ་དང་། ཆོས་ལའང་མི་གནས་པར་སེམས་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

Since this is so, o Subhuti, those bodhisattvas who are great beings develop their wish without residing in these thoughts. They develop their wish without residing in anything at all. They develop their wish without residing even in visible form. They develop their wish without residing even in sounds, or in smells, or in tastes, or in things to touch, or in any object at all.

།དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞིང་གི་བཀོད་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ན་འདི་ལྟར་
བདེན་ཞེན་གྱིས་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དོན་དམ་པར་ཅི་ལ་ཡང་མི་
གནས་ཤིང་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གང་ལ་བདེན་ཞེན་གྱིས་མི་གནས་པར་སེམས་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

Since this is so, says Lord Buddha, bodhisattvas who are working to bring about their paradise should **develop their wish** [for enlightenment] **without residing** in any such state where they hold a belief in some true existence. They should **develop their wish without residing in** any state where they believe in the ultimate existence of **anything at all**. They should **develop their wish without residing in** any state where they hold a belief in some true existence of **any object at all: visible form, or any of the rest**.

༄༄ །རབ་འབྱོར། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་ཞིག་ལུས་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་

ཏེ། འདི་ལྷ་སྟེ། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཙམ་དུ་གྱུར་ན། རབ་འབྱོར། འདི་ཇི་སྟམ་དུ་
སེམས། ལུས་དེ་ཆེ་བ་ཡིན་ནམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཙམ་ལྷན་འདས།
ལུས་དེ་ཆེ་བ་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ། ལུས་དེ་ཆེ་ལགས་སོ། །དེ་ཅི་རི་
སྟངས་དུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པར་གསུངས་པའི་སྟངས་
དུ་སྟེ། དེས་ན། ལུས་ཞེས་བགྱེད། །དེ་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་གསུངས་ཏེ། དེས་ན། ལུས་ཆེ་ཞེས་བགྱེད།

O Subhuti, it is thus: Suppose, for example, that someone's body were to grow this large—suppose it were to grow as large as the king of all mountains, Mt. Sumeru. What do you think, o Subhuti? Would that person's body be large?

And Subhuti replied,

O Conqueror, such a body would be large. O you who have Gone to Bliss, such a body would be large. And why so? Because Those Gone Thus have stated that it could never be a thing at all. And this is why we call it a "body." Because Those Gone Thus have stated that it could never be a thing at all, we call it a "large body."

ཤྱིའི་ཞིང་གི་བཀོད་པ་ལྷ་བྱར་མ་ཟད། བཅུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་ལུས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཡང་
རྒྱན་ཚོགས་པ་ཙམ་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། །རབ་འབྱོར་
དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་ཞིག་ལུས་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཙམ་དུ་གྱུར་ན་ལུས་དེ་ཆེ་བ་ཡིན་སྟམ་
མམ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། ལན་དུ་ལུས་དེ་ཆེ་བར་ཞུས་ཤིང་། ལུས་དེ་ཉིད་ཆ་དུ་མ་ཚོགས་
པའི་ཡུང་པོ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་ཀྱི། ཆ་ལ་མ་བཟོས་པའི་དངོས་པོ་སྟོང་བོར་མེད་པར་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ལུས་དེ་ལ་ཆེ་ལོ་ཞེས་

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Three

བྱའོ། །དེས་ན་དོན་དམ་པར་ལུས་སུ་གྲུབ་པ་མ་མཆིས་པའི་ཀླན་རྫོབ་པའི་ལུས་དེ་ལ་
ལུས་ཞེས་བྱའོ། །ལུས་ཆེ་བས་མཆོན་ནས་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་
འབྲ་བར་སྦྱར་རོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་
སྣོད་པར་བསྐྱེམ་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ།

Lord Buddha wishes to show that the above applies not only to outer things such as paradises, but also to the beings who inhabit this world: to objects such as the body of a person. He wishes to show that they too exist only because conditions have come together, and not in an ultimate way. Therefore he asks Subhuti,

Suppose some person's body were to grow to the size of the king of mountains, Mt. Sumeru. What do you think? Would that body be something large?

And Subhuti respectfully replies,

Such a body would be large. Those who have Gone Thus though have stated that this same body exists only as a term applied to the heaps, to some collection of a great many parts. **It could never be a thing at all** which existed in essence; that is, it could never be something which did not depend on its parts, say they. **And this is why we can call** such a body "large," in the sense that words are used in the everyday world.

Here a large body is just a representative example; we are meant to apply this reasoning to all physical objects, large or small. The entire statement here in the sutra is aimed at showing us how to meditate upon the fact that each and every detail of the world and the beings who inhabit it are all empty of any natural existence.

*****

༄༅ །ཡང་རབ་འབྱོར། ས་ཕྱོགས་གང་ན་མདོ་སྡེ་འདི་སྟོན་པའི་ས་ཕྱོགས་དེ།
ལྷ་དང་། མི་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཛིག་ཏེན་གྱིས་མཆོད་པར་འོས་པར་

འགྲུར་རོ། །ས་སྤྱོགས་དེ་ཕྱག་བྱ་བར་འོས་པ་དང་། བསྐྱོར་བ་བྱ་བར་འོས་པར་ཡང་
འགྲུར་རོ། །ས་སྤྱོགས་དེ་ནི། མཆོད་རྟེན་ལྟ་བུར་འགྲུར་རོ།

And I tell you further, o Subhuti: any place where this sutra is taught thereby becomes a place worthy of the offerings of the entire world, with its gods, and men, and demigods. It becomes a place which is worthy of their prostrations, and worthy of their circumambulations. That place becomes something like a stupa.

།ཡང་ས་སྤྱོགས་གང་ན་མདོ་སྤེལ་འདི་སྤོན་པའི་ས་སྤྱོགས་དེ་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་
དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པ་དང་ཕྱག་བྱ་བ་དང་
བསྐྱོར་བར་བྱ་བའི་འོས་སྤྱོད་འགྲུར་ཏེ། ས་སྤྱོགས་དེ་མཆོད་རྟེན་ལྟ་བུར་འགྲུར་རོ།
།འདི་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལས། བྱང་ཆུབ་དང་ནི་རྟེན་མཆོད་ཉིད། །ཞེས་པའི་རྩ་
བའི་མདོ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་པ་རྣམས་ལས་ནི་བྱང་སེམས་
སྒྲོམ་ལས་པ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་དེ་གཞན་གྱིས་བཀྱར་བའི་གནས་མཆོད་རྟེན་
ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དང་འདྲ་ལ། གཙོ་བོ་ནི་གཞུང་འདིའི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་
བྱུང་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྦྱོས་པའི་གང་ཟག་བཞུགས་པའི་གནས་ལ་དགོངས་སོ། །གོང་
དུ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་སོང་ཡང་གཞི་སོ་སོའི་དབང་དུ་མཇུག་པའོ།

Furthermore, any place where this sutra is taught thereby becomes a place worthy of the offerings, and the prostrations, and the circumambulations of all the living beings in the entire world, with its gods, and men, and demigods. This point recalls the line in the *Ornament of Realizations* where it talks about "enlightenment and none other than a stupa." This refers to a fact mentioned in the root sutra—in the Mother, in its more extensive, medium, and shorter versions, as well as in the commentaries. Here it says that any place where a bodhisattva on the path of habituation stays thereby becomes a place like a stupa, a place that should be revered by other people. The reference here in this case is mainly to any place where there resides a person who has managed to develop the whole point of this text—that is, an

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Three

extraordinary form of actual perfection of wisdom—within the stream of his mind. Previously in the sutra a section similar to this one appears, but each instance applies to a different case.

༄༄ རབ་འབྱོར། རིགས་ཀྱི་བུ་འཕ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་དག་འདི་ལྟ་བུའི་མདོ་
སྡེའི་ཆོག་འདི་དག་ལེན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། གྲོག་པ་དང་། ཀུན་རྒྱལ་པར་བྱེད་
པ་དེ་དག་ནི། མནར་བར་འགྱུར། ཤིན་ཏུ་མནར་བར་འགྱུར་རོ།

O Subhuti, any son or daughter of noble family who takes up a sutra like this, or who holds it, or reads it, or comprehends it fully, will suffer. They will suffer intensely.

།སྤྱི་མ་ལས་གཞན་ཡང་རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བུ་འཕ་བུ་མོ་གང་མདོ་སྡེའི་འཛིན་
འཆང་སོགས་བྱེད་ཅིང་དོན་ཉམས་སྤྱུ་ལེན་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ནད་སྤྱི་ཆོགས་
དང་འཐབ་རྩོད་འཆང་འདྲུ་དང་བཅིང་དེག་སོགས་ཀྱིས་མནར་བ་དང་ཤིན་ཏུ་མནར་
བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་སྟེད་ཀྱང་། སྤྱིན་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ།

Here in a statement over and above the one before, Lord Buddha says,

O Subhuti, consider any son or daughter of noble family who takes up this sutra, who holds it in their hands, and so on—any living being who does these things and then puts the meaning of the sutra into practice. It is entirely possible that such a person could experience some pain, that they could **suffer, and suffer intensely**, through various kinds of illness, or conflict with others, or being criticized, or chained, or beaten, or anything of the like. It could happen, but it would be no great problem, because. . .

༄༄ །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར། སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་ཆོ་རབས་སྤྱི་མའི་
མི་དགོ་བའི་ལས་ངན་སོང་དུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་གང་དག་བྱས་པ་དག་ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་
མནར་བས། ཆོ་རབས་སྤྱི་མའི་མི་དགོ་བའི་ལས་དེ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ།

སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་འཕྲོ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

Why is it so? Because, o Subhuti, such beings are purifying non-virtuous karma from the entire string of their previous lives, karma that would have taken them to the three lower realms. As they purify this karma, it causes them to suffer here in this life. As such they will succeed in cleaning away the karma of these non-virtuous deeds of their previous lifetimes, and they will as well achieve the enlightenment of a Buddha.

རྒྱལ་མཆན་དེ་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་ནི་ཆོ་རབས་འདི་དང་སྤྲ་མའི་
དུས་སྤུ་མི་དག་བའི་ལས་ཆེན་པོ་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གང་
དག་བྱས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཆོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ལ་སྒྲིན་ཏེ་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བ་དེའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཆོ་རབས་སྤྲ་མའི་མི་དག་བའི་ལས་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་སྟེ་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་སྤྲུལ་དུ་ཐོབ་
པར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་ཕྱིན་ལ་བརྩོན་པའི་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོང་བའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ནི་
སྤྲིག་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་བཅོམ་སྟེ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡང་
ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་བཤད་ན། ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་ལས་རྣམས་འཛོམས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲོལ་
སོ། །རྒྱལ་དེ་ལྟར་ཏེ་ག་གོ་འབར་བ་སོགས་ནས་བཤད་ཅིང་། ཐར་པ་ཆེན་པོ་ལས་
ཀྱང་། ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་སྤྲིག་ཡོད་ཀྱང་། །མགོ་བོན་བཅོམ་གྱིས་འབྱུང་། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དཔེར་ན་ས་བོན་བཏབ་ཀྱང་རྩ་ལུད་འོད་གཤེར་སོགས་གཏན་མེད་ན་
སྤྲུ་བུ་མི་སྐྱེ་བ་ལྟར་བདག་འཛིན་སྦོང་རུས་ན་ནི། བསགས་པའི་ལས་ཅི་ཡོད་ཀྱང་
གྲོགས་ཉོན་མོངས་མེད་པས་རྣམ་སྒྲིན་འབྲིན་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྤིད་
པའི་སྤིད་ལས་རྣམ་བཤུལ་བའི། །ལས་གཞན་འཕྲེན་རུས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྟན་ཅིག་

Practice VII: The Marriage of Karma and Emptiness
Reading Three

བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

For what reason is it so? Because such beings are purifying great non-virtuous karma that they have committed both in this life and in their lifetimes past—karma so serious that it would normally have taken them to the three lower realms. As such, the results of all these deeds are ripening here in this very life. Thus one is suffering pain, and by force of this suffering he or she is "cleaning away"—that is, purifying—all of this non-virtuous karma. As such, one will quickly achieve the enlightenment of a Buddha.

The force of an antidote action consisting of making great efforts in the perfection of wisdom is destroying the grasping to some self-existence, the very root of all non-virtuous deeds. This is why the text goes on to say that one will achieve freedom and the state of omniscience. And since the text does say this, then needless to say one could destroy the karma that is leading you to a birth in the lower realms. The way in which this works is explained in texts such as the *Blaze of Reasoning* and others. As the *Sutra of the Great Liberation* says as well,

Even though one may have the bad karma
To take his birth in the three lower realms,
A simple headache will clean it away.

Suppose for example that a seed is planted, but is then deprived completely of water, or fertilizer, or warmth, or the rest. Then it would never sprout.

Here the case is the same. If you are able to eliminate grasping to some self-nature, then none of the karmas you have collected, regardless of how many there are, can ever ripen forth. This is because their companion, the mental afflictions, are absent. As the *Commentary on Valid Perception* states,

No further karmas can ever project their results
In one who has gone beyond the desire for existence;
This is because the conditions have all been finished.